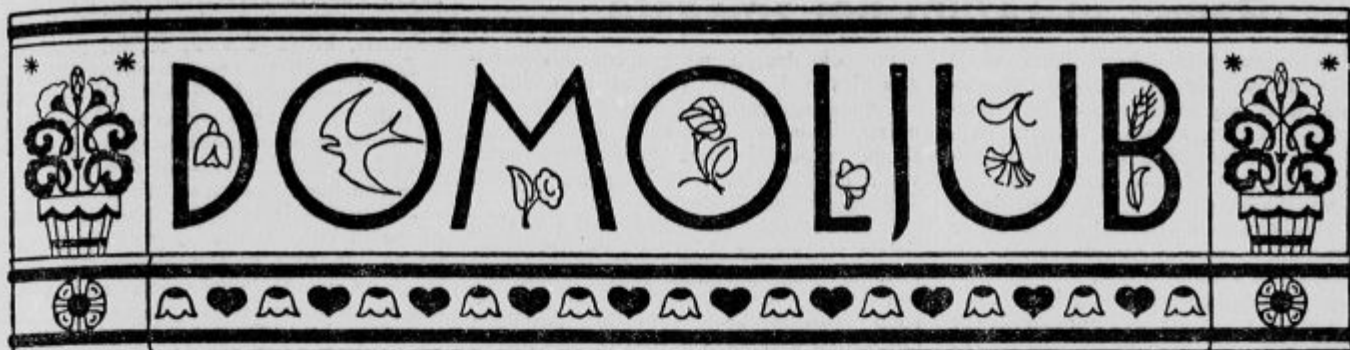

Izšla vsako sredo ob 6 jutraj. — Spis in depis naj se pošljijo Uredništvu „Domoljuba“, naročnik reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6.

Kaj hoče dr. Koroščeva vlada.

V seji narodne skupščine dne 2. avgusta je razvil ministrski predsednik dr. Korošec v imenu vlade sledeči program:

Poštenje, enakopravnost in hitro delo.

»Novo sestavljena kraljevska vlada stopa pred narodno skupščino ter prosi za zaupanje. To zaupanje zahteva kraljevska vlada s čvrsto in odločno voljo, da nadaljuje zakonodajno delo, ker to zahtevajo politične, socialne, kulturne in gospodarske potrebe in da se v vsi državno upravo uvede duh vsestranski nepristranski, popolnega poštenja in največje spešnosti.

Kaj bo izvršeno takoj.

Ze v sedanjem kratkem zasedanju narodne skupščine želi vlada, da se izvršijo vse priprave, da se uvede v življenje novi davčni zakon, ki bo pomenil za ves gospodarski svet znaten korak na bolje in da se uzakonijo vsi zakonski predlogi, ki naj ojačijo naše zakonodajstvo in ki jih je zakonodajni odbor že izdelal. To so: zakon o sodnikih, zakon o organizaciji sodišč, zakon o državljanstvu, dalje, da se zadosti večletnim obvezam mednarodnega značaja, da se uredijo kmetijski krediti, da se sprejme zakon o kmetijskih odnošajih v Dalmaciji, zakon o dobrovoljcih in vse ostalo, kar bi se pokazalo kot nujno.

Delo v jesenskem zasedanju.

V jesenskem zasedanju bo naša vlada nadaljevala delo z narodno skupščino za izenačenje našega zakonodajstva, ki se javlja kot potreba v prosvetnih, gospodarskih in notranjih vprašanjih. Med prvimi se bo predložil zakon o občinah in mestih. Posamezna ministrstva bodo v upravi z vso marljivostjo skrbela, da se v najvišji meri razbremenijo osrednje oblasti pri poslih, ki jih morejo nižje instance (pokrajinske in druge oblasti) radi poznavanja razmer bolje in hitreje izvrševati. Ako po obstoječih zakonih ne bi bilo mogoče zadostiti željam ljudstva, bo vlada predložila narodni skupščini nove zakonske predloge. Ker nosi ljudstvo velika bremena za državno upravo, je naša dolžnost, da mu damo dobro in pošteno upravo.

Dvigniti moramo gospodarski napredek vseh slojev.

V duhu teh preosnov za dekoncentracijo upravnih oblasti se bo prilagodil zakonski načrt o osrednji upravi, ki je že pred narodno skupščino. Vlada se bo potrudila, da državno uradništvo v svojih dolžnostih postopa samo po zakonu in bo skrbela, da bo ljudstvu naklonjeno in vladno z njim. O splošni gospodarski težavi, ki vlada v celi Evropi, bomo pazljivo vodili račune in storili vse, da kmet, obrtnik in industrijalec dobe od državnih oblasti zaščito, podporo in razumevanje. Z vsemi državami bomo nadalje sklepali trgovske in pravne pogodbe z namenom, da olajšamo in okrepimo izvoz naših proizvodov in da stopnjema odstranimo nepotrebne ovire naši trgovini. Na srcu nam bo vedno skrb za državno obrambo, da s tem ohranimo svoji domovini potreben mir.

Opozicija naj pride v skupščino in sodeluje.

Parlamentarne skupine, na katere se naslanja ta vlada, in posamezni poslanci teh skupin, ki se v naši narodni skupščini zavedajo interesov, ki so nad vsemi strankarskimi in osebnimi interesi, želijo iskreno in tovariško, da se poslanci, ki so ostali izven narodne skupščine, po našem mnenju brez zadostnega razloga, zopet vrnejo v narodno skupščino na skupno zakonodajno delo.

Radi osebnega čina poedince ne sme trpeti država.

Jako bomo obžalevali, ako ne bomo mogli na tem programu sodelovati s poslanci vseh parlamentarnih skupin v skupni vladi, ali da čujemo kritiko iz opozicije. Dogodki 20. junija, ki zaslužijo najtežjo obsodbo in ki so nam odvzeli dva draga tovariša in tri ranili, ne smejo biti razlog, da prekinemo dosedanje zakonsko delovanje, ki je za našo državo toliko potreba. Ta žalostni dogodek je osebni čin poedince. Ne sme se posploševati. Posebno velika krivica je, če se cele parlamentarne skupine in, kar je še hujše, cel del naroda obtožuje za dela, s katerimi nima nič skupnega in

ki ravnotako obžaluje in obsoja ta dogodek, kakor ves kulturni svet. Tako nedopustno poostrovanje odnošajev ne more biti drugačno, kakor škodljivo.

Uveljavili bomo ustavo in zakon proti vsem in vsakemu.

Narodna skupščina je edino pravo mesto za reševanje vseh vprašanj, ki so v zvezi z narodnim in državnim življenjem. Kakor je za ta zločin odgovoren samo posameznik, ki bo za to odgovarjal pred sodiščem, bodo ti prvaki, ki tega ne uvidevajo, spoznali, da ta zločin ne more postati prepad med brati in ne sme biti ovira za uspešno delo v naši skupni državi. Mi bi zelo obžalevali, če bi se našle tudi take stranke, ki bi, izkoriščajoč ta splošno obžalovanje in tragičen dogodek, navajale mase na korake proti ustavi in zakonskim predpisom. Bili bi ne samo dolžni, ampak tudi voljni, da ustavi in zakonom vedno in proti vsakemu zagotovimo veljavnost in spoštovanje.

Mir in red na znotraj in zunaj.

Kraljevska vlada se zaveda obveznosti, ki jih ima naša država, ko je stopila v Društvo narodov. Odločno bo nadaljevala dosedanje zunanjo politiko naše države brez sprememb. Glavni cilji te politike so dobro znani: spoštovanje in varovanje stanja, ki se je ustvarilo z mirovnimi pogodbami in krepitev dobrih odnošajev z vsemi državami in ustvarjenje prijateljskih zvez, v kolikor ne obstojajo z vsemi sosednimi državami. Znani so napor, ki jih je naša država v tej smeri že storila. Gotovo je, da iskreno pozdravlja in da se pridruži vsaki prizadevanju za ustvaritev velike ideje miru. Vlada pozna iskreno in miroljubno razpoloženje našega ljudstva in popolnoma računa na podporo narodnega predstavništva pri njenih prizadevanjih v tej meri.

Da ponovim: Naša vlada bo v notranjosti vlada zakona in reda, dela in pomirlivosti. Nasproti zunanjemu svetu pa vlada miru in prijateljstva. Na tem temelju prosim narodno skupščino za zaupanje.

Pamet in razum naj zmagata.

V zadnjem »Kmetakem listu« se je oglašil g. inženir Zupančič. Hvali Čehoslovaško in lepo pripoveduje, kako je ta mlada povojna država v dobi desetih let skokoma napredovala, kako se je tamkaj razvilo gospodarstvo in kako nam lahko služi Čehoslovaška za dober zgled. Piše, da je naših težkih razmer kriv Belgrad in da se moramo mi klerikalci otresti »nečastnih tovarišev«, ali točneje Srbov. — Naj sledi k izvajanjem g. inženirja par pripomb.

Tudi mi vemo, da je Čehoslovaška v zadnjem desetletju zelo napredovala. Zakaj? Čehom, čeprav pripadajo za enkrat še po večini svobodomiselnim strankam, je bila korist države več kot strankarska moč. Zato se je zgodilo, da sodelujejo razne češke stranke, med njimi tudi češki agrarci, že od samega početka države z naši SLS popolnoma sorodno češko ljudsko stranko. Nje voditelj, duhovnik Šramek je že dolgo dobo minister in danes celo upravlja državne posle namesto obolenega ministrskega predsednika Švehla. Temu dejstvu, namreč trajnemu vladnemu sodelovanju organiziranih čeških katoličanov tamošnje ljudske stranke se ima Čehoslovaška v prvi vrsti zahvaliti za svoj veliki gospodarski napredek.

Kako pa je bilo pri nas? Ali niso ravno sedanjí politični tovariši g. inž. Zupančiča odločili s svojimi glasovi sprejem centralistične ustave samo in edino zato, da bi, ker so bili v Sloveniji sami preslabi,

s pomočjo drugih, ne gospodarsko pomagali Sloveniji, ampak pobivali in uničili — »klerikalnega zmaja«. Da je to res, so nam neizpodbitna priča vsa dolga leta žerjavovskega in pučjevskega nesrečnega pašovanja, od katerega je imela država in zlasti Slovenija samo škodo. —

Svobodomiselná Čehoslovaška torej ni hotela vlade brez »klerikalcev«. Tudi protestantovska Nemčija in skoraj socialistična Avstrija sta poklicali, ko sta bili na robu gospodarskega propada, katoliška duhovnika v vodstvo države in ne zamanj.

Pri nas pa je po mnenju žerjavovcev in gotovih radičevcev izdajalstvo in bogve še kaj, ako je prevzel državno krmilo v svoje poštene roke ravnotako katoliški duhovnik dr. Korošec. Čehi in Nemci so z veseljem pozdravili duhovnike-politike kot voditelje in rešitelje države. Pri nas pa žerjavovska in pučjevska pokvarjena gospoda obmetava ministrskega predsednika dr. Korošca, še predno ta drzna gospoda ve, kaj in kako bo deloval, z najgršim blatom in z najpodlejšimi psovskami. Ali vidite, g. inž. Zupančič, po vsem tem velikansko razliko med nemško oziroma češko in našo liberalno inteligenco? Ali sedaj uvidite, da ne leži vsa krivda naših razruvanih razmer le na srbskih ramah?

Zato naj zmagata končno tudi pri vas pamet in razum nad strankarstvom in — osebami.

V Belgradu.

1. avgusta se je sestala narodna skupščina k rednemu zasedanju. Prva seja je bila namenjena spominu po grdem nasilju umrlih poslancev. Predsednik narodne skupščine je govoril posmrtnico, ki so jo poslušali vsi poslanci in ministri stoje in z odkritosrčno žalostjo in sočuvstvanjem.

2. avgusta je pričela skupščina takoj z rednim delom. Najprej je bila na vrsti izjava vlade, ki jo prinašamo v današnjem uvodnem članku. Skupščina je program vlade slušala z velikim odobravanjem. Po kratki razpravi je bil takoj potrjen zakonski predlog o sodnikih in o ureditvi sodišč, nakar je skupščina izvolila za prvega skupščinskega podpredsednika poslanca Mihajla Kujundžića.

3. avgusta so se udeležili redne skupščinske seje tudi srbski zemljoradniki in soc. Petejan, čeprav je nedavno izjavil, da ga v »okrivljeni parlament« ne bo več. Na dnevnem redu je bila obtožba proti dr. Korošcu kot notranjemu ministru, ki jo je svojčas vložila opozicija, češ, da ob znanih demonstracijah proti Italiji ni postopal po zakonu. Dr. Korošec je govoril in slijašno dokazal neopravičenost obtožbe. Ko je končal, mu je zbornica navdušeno ploskala in mu izrazila z ogromno večino glasov popolno zaupanje. — Ta dan je zboroval tudi zakonodajni odbor, ki je pretresal zakon o državnih pravniki. Razprave se je udeležil naš poslanec dr. Hodžar, na čigar predlog so bile vnešene v ta zakon mnoge

važne izpremembe. — Tudi ministrski svet je imel ta dan sejo, na kateri se je govorilo o zakonskih predlogih, ki se imajo sprejeti v tem zasedanju narodne skupščine. Na prvem mestu je zakon o dobrovoljcih, zakon o agrarni reformi v Dalmaciji in Bosni ter priprave za izvedbo davčnega zakona.

4. avgusta. Vršila se je razprava o zakonskem predlogu o državljanstvu. Dolgo so čakali na ta zakon zlasti naši iz Primorske priseljeni rojaki. Danes je državljanski zakon skupščina sprejela s 151 proti 12 glasovom. Upamo, da naši primorski Slovani ne bodo pozabili, da so prišli do važne pravice šele pod vladno dr. Korošca. — Ta dan je skupščina izvolila tudi poseben odbor za proučevanje znanih nettunskih dogovorov.

6. avgusta se je narodna skupščina bavila večinoma s predlogi, ki jih je svoj čas vložila opozicija samo zato, da bi ovirala redno delo. Večina je te predloge odbila. V razpravo je prišel tudi predlog SLS glede podpore Prekmurju radi vremenske katastrofe. Po govoru našega poslanca Jerića je finančni minister predlog sprejel.

V Zagrebu.

Ker je Radič bolan, ima sedaj pri hrvatski politiki vso komando nesrečni Pribičević. Kakor Pučelj, se je vstulil tudi Pribičević z Žerjavom potem, ko je videl, da ga nihče več ne poviha, na ramena radičevske stranke. Zgodba o lisici in ježu pa se že ponavlja in bo usodna za hrvatski narod, ako ne bodo voditelji hrvat-

skega ljudstva spregledali saj ob 12. Da imamo prav, kaže kmetiskodemokratski »cirkus«, ki ga je vodil te dni Pribičević v Zagrebu. Zbrali so se žerjavovski in radičevski poslanci in so sklenili, da zanje in njih volivce nima veljave noben zakon, ki ga bo sprejela sedanja skupščina. Čeprav ima za seboj več kot dve tretjini jugoslovanskega ljudstva. Toda zakon je zakon, pa če je kmetiski demokraciji vše ali ne in kdor se mu bo protivil, ga čaka kazen. To tudi kmetiskodemokratska gospoda ve, vendar hujska, ker je po njenem mnenju bržkone bilo še premalo potočene narodove krvi. Ta gospoda, ki večinoma nikdar cerkve od znotraj ne vidi, si je zamislila te dni v Zagrebu celo slavnost cerkvenega značaja, pri kateri naj bi narod molil za obolelega Radiča. Prav in lepo je moliti za ozdravljenje bolnika, toda kadar »moli« Pribičevićeva gospoda, ki se je s svojim časopisjem obregnila že v vse, kar je verskega in cerkvenega, če »molijo« javno pred množico ljudje take preteklosti in tudi sedanjosti, in še za gotove svoje politične cilje, potem ni to molitev, ampak drzno izzivanje vsevednega Boga. Pribičevićeva gospoda, ki je s svojimi številnimi političnimi avdiencami in šuntarijami pri g. Radiču, potrebnemu brezpogojnemu miru, največ kriva, da se mu je bolezen poslabšala, hoče s svojo hinavsko pobožnostjo očitno izsiliti na g. Radiča in hrvatsko ljudstvo še novo kazen božjo.

— V noči od sobote na nedeljo ob 2 zjutraj je v Zagrebu streljal Hrvat ključavničar Sunjić na urednika srbskega lista »Jedinstvo« Vladimira Ristovića, ki je bil takoj mrtev. Umor je povzročil veliko razburjenja v Belgradu in bo lahko imel teke posledice za Hrvate. — Zadnja poročila pravijo, da je stanje bolnega Stjepana Radiča — zelo opasno.

Slovenskemu ženstvu!

Ženo, dekleta! Združene s celim slovenskim narodom zastavimo ves svoj vpliv da se podlo sramotenje voditelja slovenskega naroda ministrsk. predsednika dr. Korošca po liberalnem časopisu obračuna na vseh tistih, ki podpirajo to časopisje.

Me, žene in dekleta, najbolj čutimo s svojim prirojenim čutom za poštenje, kaj se pravi kratki dobro ime. Zato pa se tudi z najglobljim prepričanjem postavimo v bran! Saj, ko branimo čast svojih katoliških voditeljev, branimo tudi svojo čast.

Slovenske žene in dekleta, s zvestim in vstrajnim delom bomo premagale najvojšnega sovražnika našega naroda, svobodomiselní tisk.

Somišljenikom!

Dan na dan dobivamo ogromno število protestov proti krivični pisavi nasprotnega časopisja. Pošiljajo nam jih občinski odbori, politične in druge organizacije. To je dokaz, kako misli slovensko ljudstvo o žerjavovcih in radičevcih ter o njih ognjenem boju proti dr. Korošcu. Sedaj pa je treba dejanj in spet dejanj, da pomni lažinapredni tisk in njegovi podpiratelji, kdaj so sramotili naš narod in njegovega voditelja.

NOVICAR

Strahovit požar v Gor. Jezeru pri Čerknici.

V nedeljo, dne 5. avgusta ob 5 pop. je nastal sredi vasi Gor. Jezero požar, ki se je širil s tako naglico, da je pogorelo 26 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji vred. Ostalo je v vsej vasi samo sedem hiš. Škoda gre v težke milijone. — Domačini so večinoma brez strehe in so se nastanili, kolikor to mogoče, v cerkvi ter v stari in novi šoli.

Pogled na pogorišče je strašen. Po nekod se še sedaj kadi iz posameznih stavb, kjer tli in gori naprej. V posameznih stavbah se vidijo napol pečeni prešiči in kokoši. Na neki verigi visi zgorel pes. Videti je tudi ostalo perjad napol pečeno. Zidovje je istotako popolnoma uničeno, ker je v teku noči, ko je bilo zidovje še razbeljeno, pričel padati dež. Tako je zidovje razpadlo. Po pogorišču je videti ostanke poljskega orodja, strojev, vozov, hišnih posod in drugo. Pri trgovcu Šepļu je sedaj gori v shrambi moka. Pretela je novarnost gasilcem od gorečega olja in petroleja. Pogoreli so sadni vrtovi, iz zemlje štrle samo debla, vejevja ni. Pečeno sadje leži na tleh. Domačini so imeli skoro vso pšenico spravljeno s polja. Nameravali so jo ta teden mlatiti. Ma v k o Terezijo so odpeljali v bolnico, ker je močno opečena. Nadalje so opečeni vaški načelnik, po domače Tomaž ter njegova oče in mati.

Nekemu posestniku, ki je hotel v razburjenosti rešiti denar, ki ga je imel spravljene v neki emari, se je pripetilo, da je denar položil na mizo. Iz emare je hotel vzeti še neko drugo stvar, med temi pa je denar na mizi zgorel v skupni vsoti 8000 dinarjev. Drugod se je v razburjenosti ljudem pripetilo več podobnih nezgod, tako da je razen tistega, kar so imeli ljudje na sebi, vse uničeno.

Brzjavno so obveščene oblasti, veliki župan, okrajno glavarstvo, oblastna skupščina, oblastni odbor. Jugoslovanski klub, ki bodo gotovo storili vse, da se režečem pomaga, čeprav poizkusa žerjavovsko »Jutro« tudi to težko nesrečo izrebljati z napadi na oblasti in SLS v svoje — grde strankarske numene.

d Posvetitev pomožnega škofa lavantinskega dr. Ivana Tomažiča se je izvršila v mariborski stolnici dne 1. avgusta. Na predvečer so priredili Mariborčani novemu pomožnemu škofu lepo podolnico. Drugi dan so verniki iz mesta in dežele stelnico čisto napolnili. Ob 8 jutraj se je začel pomikati sprevod iz škofove palače v cerkev. Obredne svečanosti, ki so trajale do pol 11, je izvršil ob asistenci škofov dr. Jegliča in dr. Srebrničja knezoškof lavantinski dr. Andrej Karlin. Cerkveni slovesnosti so prisostvovali mnogi državni, vojaški in samoupravni dostojanstveniki. — Prevzvišenemu pomožnemu škofu želimo tudi mi obilo božjega blagoslova v delu za verski dvig in napredek lavantinske škofije.

fi je v duhu blaženega škofa Antona Martina Slomška.

d Vincencijeve konference. Te dni se je vršilo v ljubljanskem »Marijanišču« zborovanje Vincencijevih konferenc, ki so si postavile za nalogo pomagati najbolj potrebnim. Že več kot 50 let zbirajo člani te važne dobrodelne ustanove denarna sredstva. Največji dobrotnik Vincencijevih konferenc je Ljudska posojilnica v Ljubljani, ki je nakazala v preteklem letu podporo v znesku 24.500 Din. Število podpirancev v letu 1927. je bilo sledeče: družin z otroki 160, bolnikov 63, samskih moških 26, samskih žensk 137, posameznih otrok 434. Skupna vsota, ki je bila v te namene tekem 1. 1927. izdana, nam kaže veliko število: 741.983 Din, ali okroglo tri milijone kron. — Naj bi našli zastopniki Vincencijevih konferenc vsepovsod, kjer potrkajo v korist revežev, tudi v bodoče čim več usmiljenih in požrtvovalnih dobrotnikov.

d Birmovanje v dekaniji litijski. Ker bodo verniki na Belokranjskem v dneh od 8. do 9. septembra slovesno praznovali 700 letnico, odkar je utemeljena župnija Črnomelj in bo pri tem izrednem jubileju navzoč tudi g. knezoškof dr. A. B. Jeglič, se bo namesto v dneh od 8. do 23. septembra vršila sv. birma v litijski dekaniji šele od 15. do 30. septembra, in sicer v istem redu, kakor je bilo objavljeno.

d Svetovni evharistični kongres v Avstraliji in Slovenci. Kot znano, se vrši od 6. do 9. septembra 1928 mednarodni evharistični kongres v glavnem mestu Avstralije, v Sydneyju. Da bomo tiste dni tudi Slovenci duhovno navzoči pri svetovni proslaviti Evharističnega Kralja, se bodo vršile na slavnostni dan po vseh slovenskih župnijah slovesne procesije, podobne onim v veliki noči pri slavi vstajenja Gospodovega. Obenem bodo povabljeni otroci, društva in verniki sploh, da prejmejo v ta namen sv. obhajilo.

d 40 letni jubilej mašništva je praznoval 2. avgusta g. svetnik p. Alfonz Svet, župnik minoritske župnije sv. Petra in Pavla v Ptuj. Naj g. jubilar dočaka še zlato in biserno krono mašništva!

d »Domovina« piše: »Slovenska duhovščina psuje KDK, a hrvatska jo blagoslavlja.« — Mi pa pravimo: dvomimo, da je bil blagoslov podeljen Stjepanu Radiću, namenjen tudi — kmetski demokraciji. Če bi pa se bilo kaj takega zgodilo, je jasno, da žerjavovsko in pucljevsko politično delo blagoslavlja samo tisti, ki končnih in resničnih ciljev tega dela — popolnoma nič ne pozna.

d Nove vzporednice in razširjanja šol. Ministrstvo prosvete je dovolilo nove vzporednice v Šmarinem pri Litiji, v Št. Vidu pri Stični, na dekliški šoli Trbovlje-Vode in v Hrastniku. Osnovna šola na Črnučah se spremeni v trirazrednico. Te vzporednice se ustvarijo, ko bo dana proračunska možnost za nastavitev novih učiteljev.

d Disciplinsko postopanje proti učiteljema Andreju Škulju in Ivanu Dimniku je ustavljeno.

d Nikoli več vojne! Ta klic naj zaori tudi iz naših vrst, vojni trpin, ko bomo dne 12. avgusta zbrani na Brezjah. Spravno slavlje ob 10 letnici miru se prične ob 10 dopoldne. Pridite vsi! Nimamo plakatov, nimamo sredstev za bučno reklamo, vi sami agitirajte za naš dan. Od moža do moža, od vasi do vasi! Polovična vožnja dovoljena od 10. do 14. avgusta. Izkaznice dobite 10. avgusta še v samostanu, 11. in 12. pa pri odbornikih na cerkvenem trgu. Karte dajte pri odhodni postaji mokro žigosati in jih dobro shranite. Pri vrnitvi pokažite to karto in izkaznico z Brezij ter se peljete zastoj nazaj. Pevci, pripravite naše, že javljene pesmi. Mi gremo k Mariji ob vsakem vremenu in bomo držali močzato najstrožjo disciplino. Tovariši, na svidenje 12. avgusta. — Glavni odbor Z. S. V. v Ljubljani.

d Ljubljanski oblastni odbor je imenoval za oblastne cestarje sledeče osebe: Na cesti Kraj—Jezersko: Janez Zorman, Janez Trilar, Anton Kremsar, Jožef Stular, Ivan Koder, Ivan Cebulj, Franc Senk, Ožbald Kaštrun in Alojzij Kaštrun. — V škofjeloškem cestnem okraju: Matevž Starman, Jernej Svetsak, Fr. Stiglic, Lovro Benedičič, Rudolf Gasser, Alojzij Kokalj, Martin Krmelj, Janez Tavčar, Janez Pernelj, Franc Pagon, Janez Križaj, Janez Gaber in Peter Jugovic. — Na cesti Naklo—Ljubelj: Franc Sparovec, Franc Zibert, Karel Zabovnik in Leopold Kralj. — Na cesti Kalce—Idrija in Kalce—italijanska meja pa Matija Rupnik. — Vsem bivšim državnim cestarjem, ki so prevzeti v oblastno službo, se dosedanja službena doba šteje v napredovanje. — Za jezersko in ljubeljsko cesto se razpiše mesto začasnega cestnega mojstra s sedežem v Kranju. Pogoji se objavijo v »Samoupravi«.

d Komunistična »Enotnost« trdi z dne 3. avgusta v dopisu iz Stare Oselice glede cerkvenega zvonjenja pri pogrebu med drugim sledeče: »Meni je vseeno, če mi zvonil ali ne. Če na tem svetu ne užiješ nič dobrega, drugje tudi ne boš Kmet in delavec tukaj gara noč in dan; ko umre, pa dobi nekaj lopat črne prsti in konec je vsega.« — Priobčujemo v premislek vsem onim, ki še nočejo razumeti, da je tudi komunizmu glavna naloga boj proti veri in Cerkvi.

d Službe za cestarje in mostnarje. Ljubljanski oblastni odbor razpisuje 13 mest oblastnih cestarjev v cestnem okraju litijem. Prošnje je vložiti najkasneje do dne 20. avgusta pri ljubljanskem oblastnem odboru. Natančnejši pogoji so razvidni v »Samoupravi« ter v razglasih pri navedenem cestnem okrajnem odboru ter županstvih tamošnjega okoliša. — Dalje razpisuje ljubljanski oblastni odbor tri mesta oblastnih cestinarjev, in sicer eno mesto v Radečah, eno v Sevnici in eno v Krškem. Prošnje je vložiti pri ljubljanskem oblastnem odboru najkasneje do 16. avgusta. Natančnejši pogoji so razvidni iz razpisa pri cestnih okrajnih odborih v Radečah in Krškem, oziroma pri okrajnem odboru v Sevnici. — Isti oblastni odbor razpisuje štiri

mesta oblastnih cestarjev v okraju Sevnica, 21 mest v cestnem okraju za ljubljansko okolico, pet mest v logaškem ter štiri mesta v cestnem okraju mokronoškem. Prošnje je vložiti pri ljubljanskem oblastnem odboru najkasneje do 25. avgusta t. l. Natančnejši pogoji so razvidni v »Samoupravi« ter v razpisih pri navedenih okrajnih odborih in županstvih tamošnjega okraja.

d Dva nova mosta. Zgradbo mostu čez Pšato v Mostah je oddal oblastni odbor tvrdki »Gradidom« v Ljubljani, zgradbo mostu čez Jereko na deželni cesti Bled—Bohinj pa stavbenemu podjetju J. Slavec v Kranju.

d Zvonik na Šmarni gori. Vse obiskovalce naše ljubljene Šmarne gore opozarjamo na sledeči važen in potreben razglas: Temeljem § 7. ces. nar. z dne 20. aprila 1854 štev. 96. drž. zak. odrejam sledeče: 1. Med zvonjenjem je vstop v zvonik k zvonovom dovoljen edinole zato postavljenim zvonarjem, vsakemu drugemu pa prepovedan. 2. Zvoniti se sme le ob časih dolotečnih po cerkvenih predpisih in v primerih javne potrebe in nesreče. Prestopki se bodo kaznovali po § 11. cit. nar. z globo 1000 Din ali z zaporom 6 ur do 14 dni. — Okrajni glavar v Kamniku, dne 17. julija 1928. — Dr. Ogrin, l. r.

d Železnica Savinjska dolina—Kranj. Opozarjamo na važna tozadevna sestavka »Slovenca« z dne 3. in 4. avgusta!

d Pobožna »Domovina« se zelo jezi, ker ima dr. Korošec v svoji vladi tudi pripadnike pravoslavne in mohamedanske vere. Zakaj pa ne, saj je teh polovica v naši državi. In ali ni dr. Korošec vabil tudi katoliških Hrvatov v vladu? Sicer pa vsak katoličan po svoji pameti in po svoji vesti lažje sodeluje s poštenimi pripadniki drugih ver, kot z bančnimi goljufi in sleparji, čeprav so imena teh — še vedno v katoliški krstni knjigi.

d V avgustu poslujejo ljubljanske banke samo dopoldne, in sicer od 8—12.30.

d Izvrstna žetev pšenice. Iz raznih poročil sklepamo, da bomo letos imeli v Jugoslaviji zelo bogato žetev pšenice. Dočim je bila leta 1927. letina pšenice slaba, izvozili smo le 6400 vagonov tega žita, pa bomo letos lahko poslali v tujino okrog 40.000 vagonov pšenice. Leta 1927. smo dobili za 6400 vagonov pšenice 112 milijonov dinarjev, letošnji izvoz tega žita pa bo dal najmanj eno milijardo dinarjev.

d Slovaške svečanosti v Jugoslaviji. V Jugoslaviji živi okrog 120.000 Čehov in Slovakov. Središče njihovega javnega življenja je Bački Petrovac pri Novem Sadu. Izdajajo tri slovaške časopise in imajo tudi svojo gimnazijo. Od 4. do 6. avgusta so se vršile v Bačkem Petrovacu velike svečanosti z letnim občnim zborom raznih slovaških društev s predavanji in telovadnimi nastopi itd. Ves čas svečanosti je bila odprta tudi poljedelska razstava.

d Starši, pazite na svoje hčere! Komaj teden dni je od tega, kar je policija odkrila veliko gnezdo nemorale v neki gostilni v Ljubljani. Ta zadeva je sedaj izročena sodišču, policija pa bo predlagala magistratu, naj gostilničarju odvzame koncesijo. V ponedeljek 30. julija pa je policija zopet do-

bila neko ovadbo, na podlagi katere je odkrila v žentjakovskem mestnem okraju pravo hišo nemorale. Gre za nekega hišnega posestnika, ki pa v svoji hiši nima nastanjene nobene družine, temveč je oddal vseh 11 sob enajsterim dekletom. Vsa dekleta se skoraj izključno bavijo le s tajno prostitucijo. Policija bo sedaj preiskala vso zadevo in ugotovila krivdo teh deklet in hišnega gospodarja. Baje gre za dobro organizirano prikrito zvodništvo.

d V Rožaški Slatini je umrl bivši srbski ministrski predsednik Avakumović. Prepeljali so ga v Beograd, kjer je bil slovesno pokopan.

d Ljubljanska borza dela. Delo je na razpolago: moškim: 1 delavcu za izdelov. cement. izdelkov, 6 kotlarjem, 10 kovinostrugarjem, 10 livarjem, 1 mehaniku za pisarniške stroje, 15 pleskarjem in črkoslikarjem, 2 mizarjem, 1 žagarju za venecijanko, 1 sedlarju za izdelov. torbic, 1 kurjaču, 2 elektromonterjema, 1 tapetniku, 4 čevljarjem za šivano delo, 1 mlinarju, 1 slaščičarju, 5 hlapcem, 1 vodoinštalaterju, 5 zidarjem, 1 mlademu kuharju, 3 trgovskim potnikom za razpečevanje kuh. predmetov, 15 vajencem; ženskam: 1 špulerici, 4 pletilkam nogavic, 1 kmečki dekli, 1 frizerki, 1 bolničarki, 1 prodajalki slaščic, 1 sobarici, 1 služkinji.

d »Slovenski Narod« je priobčil te dni grd napad, češ, da so redovnice krive umora izvoljenega mehikanskega predsednika Obregona. Zato opozarjamo vse resnicoljubne ljudi na tozadevna pojasnila v »Slovenca« z dne 5. avgusta, štev. 177.

d Treščilo je v gospodarsko poslopje posestnika Jožeta Jordana na Dobravi. Ogenj mu je vpepelil vsa gospodarska poslopja, nato pa prešel na kozolec g. Abra-

ma, katerega je tudi uničil.

d Strela je ubila konja na paši Lojzetu Unetiču iz Cerkelj ob Krki. — Isti večer je strela užgala pri Urbanču v Račji vasi. Pogorel je skedenj, listnica in senica z vso krmo vred. Zavarovan ni bil.

d Strela je udarila v kostanj poleg hiše posestnika Jožeta Jakiča v Zelimljah pri Igu in žvignila v hlev, kjer mu je ubila dve lepi kravi.

d Strela je udarila v kozolec Antona Mikliča, Stari kot 8. občina Trava. Zgorelo je seno, orodje, del hiše. Od strele je poginila krava in dve ovci.

d Strela je udarila v hišo posestnika Jožeta Rehernaka v Konjiški vasi pri Slov. Konjicah. Poleg hiše je pogorel tudi hlev in 3000 Din izkupička za prodano kravo.

d Devet goved je ubila strela med nevihti na planini Ravni v Novi Štifti pri Gornjem gradu.

d Požar je uničil v občini Ritoznoj do tal viničarijo, last posestnika Majana iz Šmartna na Pohorju. Viničariu Alojziju Potočniku, ki je bil z ženo odsoten, sta zgorela oba otroka, 3 leta stara Marija in štiri in pol leta star Ivan.

d Še vedno divjajo požari po Sremu in Slavoniji. Povzročajo jih ne samo iskre lokomotiv in lokomobil, temveč jih podtikajo tudi zlobneži, navadno nevoščljivi sosedje, ki jim je letina slabše uspela. Tako so v neki vasi v bližini Sremske Mitrovice zgorele štiri njive z žitom. Požigalca so ujeli

in policiji se je komaj posrečilo iztrgati ga razburjeni množici, ki ga je hotela linčati. — V Crni Bari v Sremu je nastal velik požar, ki je povzročil za več milijonov dinarjev škode.

d Gozdni požari na Hrvaškem. Te dni je nastal na posestvu baronov Gizyev v Beli vodi v Gorskem kotorju velik gozdni požar. Klicano je bilo na pomoč vojaštvo iz Sušaka, ki je z velikim naporom omejilo ogenj. — V gozdovih v Ličkem Oseku pri Gospiču v Liki je te dni izbruhnil velik požar. V državnem gozdu Velebit je zgorelo 5 oralov smrekovega in bukovega lesa, v bližnjem gozdu, last gozdne zadruge Lički Osek, pa je zgorelo okoli 25.000 hrastovih in smrekovih dreves. Požar je povzročila iskra iz lokomotive.

d Bencinski tank je eksplodiral v osi- ješkem parnem mlinu in je nadkurjača Belo Milgrama tako poškodoval, da je v bolnici že za dva dni umrl.

d Kadar se igra otrok z bombo. Te dni so se trije dečki, sinovi nadcestarja Vrelca, igrali na Sušaku v Skrolutnjaku. Najstarejši, devetletni Milan, je našel neke bombe in je udaril z njo ob kamen. Bomba je eksplodirala in dečku raztrgala roko. Starši so ga takoj hoteli prenesti v bolnico, pa je deček na potu umrl v velikih mukah. Bombo so najbrže pustili še vojaki iz časov Avstrije.

d Kako Pucelj »špara« državo. 22. junija je kmetska demokracija sklenila, da ne gre v skupščino, da noče imeti z njo nobene zveze in da je ne prizna več. Človek bi mislil: če skupščine in njenih ukrepov ne priznaš, tudi ne boš od nje zahteval plačila za — prazen nič. G. Pucelj, ki je vedno trdil, da moramo državo šparati, je pa vzlic temu, da v parlamentu noče sodelovati, že lepo potegnil poslanske solde za julij. Razlaga sicer v »Jutru«, kam jih je vse dal, ampak resnica je, da je denar potegnil, in sicer za svoje parlamentarno — brezdelje. Ali se to pravi državo in davkoplačevalce »šparati«?

d Smrtna kosa med Slovenci v tujini. Habinghorst. Tu je umrla po kratki boleznivi vdova Ivana Islakar, roj. Gabršek, pristojna v Št. Gothard. Bila je vernica in pridna žena spoštovana tudi pri Nemcih. Zapušča 25 letnega sina. — Dortmund. Društvo sv. Barbare naznani, da je zaspala v Gospodu Eva Zupanc, doma iz Lankonic na Štajerskem. Zapušča mčža, ki je doma iz Celja in tri odrasle otroke. Bila je zvesta članica »Rožnega venca«.

d Rudarjem — rentnikom iz Nemčije. Naša vlada je začela razgovore z nemško vlado, da uredi končno veljavno invalidske rente, penzije in sploh vse podpore, ki pripadajo rudarjem, ki so delali v Nemčiji po večini na Westfalskem in v Porenju — in ki so se preselili v svojo domovino, ko so postali za rudarsko delo nezmožni. Zadeva se uredi sporazumno med obema vladama za preteklost in prihodnost. V to svrhu potrebuje vlada podatke o vseh rudarskih upokojencih in rentnikih, ki stanujejo v kraljevini S. H. S., in dobivajo penzije ali rente iz Nemčije, dalje o onih, kojim so bile že priznane podpore ukinjene, in slednjič o onih, ki so bili s svojimi tozadevnimi za-

Neverjetna moč

Jeskrita v malemu zavitku.
En poizkus Vas bo pre-
pričal, da

Ženska hvala

perilo napravi snežnobelo.
V njej se perilo namoči
preko noči, za izkuha-
vanje pa je najbolje, če se
vzame

SCHICHTOVO TERPENTIN MILO

ntevami zavrtni. Navedejo naj: imena in bivališča, imena rudnikov, pri katerih so bili zaposleni, čas, nosilec zavarovanja, ne-zgode, delanezmognosti vsled starosti ali bolezni itd. Rudarsko glavarstvo vabi vse prizadete, županstva, župne urade, delavske korporacije, sploh vsakogar, da mu pošlje potrebne podatke, ki so mu znani, in da opozori prizadete na ta poziv. Stvar se mudi, ker mora rudarsko glavarstvo te podatke odposlati ministrstvu do 25. avgusta. — Rudarsko glavarstvo za Slovenijo v Ljubljani.

d Sorodnikom Ivana Zadnika iz Ribnice. Glasom dopisa našega poslaništva v Londonu z dne 10. julija 1928, A br. 635, izvršil je samoumor v Londonu dne 26. junija 1928 naš državljan Ivan Zadnik, po poklicu mizar, star 36 let, rodом iz Ribnice, Slovenija. — Njegova zapuščina znaša približno 140 funt, šterlingov (30.000 dinarjev). Ker pokojnik ni zapustil pisma, iz katerega bi bilo razvidno, kdo mu je naslednik ali dedič, se pozivljajo vsi njegovi sorodniki in one osebe, katerim so znani dediči, naj o tem sporočijo z navedbo točnega naslova izseljeniškega komisarijata v Zagrebu, Kamenita ul. 15.

d Pozabila sem 2. avgusta v davčnem uradu v Ljubljani rjavo usnjato listnico z večjo vsoto denarja. Kdor izmed strank, ki so se takrat mudile v uradu, jo je našel, se prosi, da jo odda proti nagradi na naslov: Marija Čuden, Podlukovca 16, p. Brezovica pri Ljubljani.

d Sv. Višarje. Oni romar, ki je na sv. Višarjih branil svoj dežnik v prvi prodajalni na desno, a ga pri odhodu ni dobil, naj sporoči svoj naslov Prosvetni zvezi v Ljubljani. Dežnik je pomotoma vzel drug

romar, a ga je potem oddal nadzorstvu romanja.

d Listnica uredništva. Društvu sv. Barbare, Mengede-Note: Vašega dolgega poročila, tikajočega se raznih sporov v društvu, ne moremo priobčiti. Oprostite! — Dopisniku iz Sant-Hampston (Kanada): Vaš opis je preveč navaden in predolg. Pošljite nam krajše novice in kar je glavno, pišite pri vsakem listu samo na eno stran. Vse skupaj lepo pozdravljamo. Bog Vam daj srečo! — F. K. Sv. K.: Najtočnejše podatke v Vaši vojaški zadevi dobite pri županstvu ali pa pri okrajnem glavarstvu. — G. župnik v L.: Take slučaje smrti načelno ne priobčujemo. Bog živi! — Poštnemu uradu na Gol.: Dobili smo pritožbo, da se pisma ne izročajo povsod strankam v roke, ampak nekje kar puste v gostilni. Če se je to res pripetilo, prosimo v bodoče drugačnega postopanja. — G. N. S. v R.: Vašo pritožbo glede slike smo izročili K. T. D.

d Ustavili bomo »Domoljuba« s prihodnjo 33. številko vsem, ki še niso poravnali naročnine do konca leta 1928. Položnice so prejeli ti naročniki najmanj dvakrat. Kdor torej želi, da se mu list točno pošilja naprej, naj nemudoma stori svojo dolžnost!

d Srečke državne, vojna škoda, rdeči križ in druge, tudi tuje, pregleduje, shrani, prodaja, kupuje, daje pojasnila: Dr. Ivan Cerne, gospodar, Ljubljana, Miklošičeva 6. Za odgovor dinar znakma!

d Vrtno veselico s tombolo, petjem in godbo priredi Prosvetno društvo v Preski v nedeljo, dne 12. avgusta ob treh popoldne pred Društvenim domom.

d Bolečine in tiščanje v želodcu, zaprtje, gnulobo v črevesu, slabo prebavo,

glavobol, belino na jeziku, bledico, odpravi, kdor pije naravno »Franz-Josef« grenčico, en kozarec zvečer preden gre spat. Zdravniki-specialisti za bolezni v prebavilih pravijo, da je treba »Franz-Josef« - vodo toplo priporočati kot zelo smotreno, domače zdravilno sredstvo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in v specializiranih trgovinah. 8823

d Slabokrvnim se nudi sedaj naravna prilika za naglo ozdravljenje, ker so to najboljši meseci za okrepitev krvi z »Energinom«, železnatim kina-vinom. Za ozdravljenje in ojačenje krvi pri odraslih in otrocih zadoščajo 3 velike steklenice. Dobiva se v vseh lekarnah. Ena velika steklenica s točnim navodilom 40 Din, tri steklenice »Energina« železnatega kina-vina po pošti za 128 Din razpošilja Laboratorij »ALGA«, Sušak.

Tudi takih je dosti, ki zbirajo avtograme, to je podpise slavnih mož. Angleškemu pisatelju Kiplingu je nekoč neki tak zbiralec pisal, naj se podpiše ter mu pošlje pismo. Priložil je pismu dva funta (550 Din) ter pristavil: mislim da bo dosti za dve besedi. Kipling pa je odpisal: »Hvaležno prejel.« A se ni podpisal.

»Ljuba ženka, danes je najina zlata poroka, zato imam neko presenečenje za te.« — »Zares?« je odvrnila njegova osi-vela ženica. »Ti si pa res dober in prav na vse misliš.« — Prijel jo je za roko. »Poglej ta zaročni prstan, katerega sem ti podaril pred petdesetimi leti.« — »No, in?« — »Vidiš, danes sem plačal zadnji obrok in s ponosom lahko rečem, da je sedaj popolnoma tvoj.«

Franc Jaklič:

Kako so dali Škocijanci zadnjo davščino baronu v Lesičiu.

(Odlomek iz povesti »Škocjanski gospod«.)

13. poglavje.

Cesarsko povelje je bilo izšlo. Pomirilo naj bi bilo državo in naj bi zopet nastal red, zakaj po dnevnih marčne revolucije so bile nastale zmešnjave povsod. Rogovljenje v večjem obsegu so bili pač kmalu ustavili, za manjše pojave upornosti se pa niso zmenili, ker v nedostajanju večje organizacije niso mogli postati nevarni. Večji nered pa je postal s proklamacijo svoboščin, ko je bila napovedana odprava tlake in desetine v vsakršnih oblikah. Kmetje so sprejeli vse že kot gotovo stvar in so prenehali s tlako ter dajanjem desetine in vseh drugih davščin in dajatev naj bo komurkoli. Kajpada je bilo s tem pretreseno vse gospodarstvo v deželi. Graščine in vsi, ki so imeli tlačane, so bili takoj brez delavcev, nihče ni hotel dajati desetine in plačevati davkov.

Tako je bila naenkrat zadrega in nered na vseh straneh.

To so porabili razni zakotni pisaci, potepuhi, šuntarji, podpihovavci in vsakršni capini, ki so se razlezli po vsej deželi in hujskali na vse strani.

Neko poročilo iz tedanjega časa pravi, da jih je bilo kakor »gosenc na zelju«.

Ti so od hujskarij dobro živeli, zakaj nepoučeno kmetско ljudstvo, nezaupljivo kakor je bilo, ki ni verjelo nobenemu treznemu človeku, ki jih je opominjal na njihove dolžnosti, je raje poslušalo hujskače in jih redilo.

Tedaj, ko je dobila oblast nekoliko moči, je izposlovala cesarski proglas, ki naj bi bil pomiril kmete in zadovoljil gospodo, ki je gmotno trpela zaradi upornosti kmetov.

V cesarskem povelju je bilo določeno povedano, da bodo vse svoboščine, ki so bile obljubljene, tudi vpeljane takoj, ko bo sklican državni zbor in bo izdelal postavbe. Dokler se pa to ne zgodi, veljajo povsod še stare postavbe in dolžnosti, ki izvirajo iz njih. Zagrozilo se je tudi vsem hujskačem, ki netijo upornost.

Graščaki so bili veseli in zadovoljni, zakaj le tako je bilo mogoče lotiti se dela, ako se bo tlaka zopet vršila.

Tudi škocjanski župnik se je nadejal, da bo zdaj prenehala zadrega in se bo vršilo delo na nadarbinskem gruntu, kakor se je še pred letom in prej. Upal je, da bo prešla napetost med njim in farani in se bo vse zopet prav uredilo, da ne bo več imel skrbi, kakoršne so ga mučile v zadnjem času. Sicer je bil opazil, da oznanilo faranom ni bilo prav všeč, pa si je mislil, vsako zdravilo je grenko, pa bo že prešla grenkoba.

Čakal je, kdaj bo prišel kdo vprašat, kakšno delo je zdaj na vrsti. Tudi govoril je z nekaterimi zaupljivější, ko so slučajno prišli v župnišče, pa ni bilo nobenega od-

ziva. Ravno tako je bilo, kakor bi nihče ne bil slišal in razumel cesarskega povelja.

Škocjanci so ostali trdovratni in so se ogibali župnišča.

Drugod so graščaki prišli po kmete z biriči in vojaki ter jih gonili na tlako.

Toda škocjanski župnik se ni hotel posluževati sile, zakaj vedel je, da sila nikdar ne stori dobro, ter je le čakal, da bi se farani premislili sami, ko bodo videli, da stare dolžnosti še veljajo.

Čakal je in skrbel, a tisto veselje, ki mu ga je bilo prineslo cesarsko povelje, je izpuhtelo. Nevolja je iznova zagospodovala v njegovem srcu. Z žalostjo je pogledoval naokrog. Zaman!

Pa je prinesel v župnišče pot od barona z Lesičjega pisanje, ki je naročalo župniku, da razglasi, kakor je že stara navada, da tisti kmetje z Lipljen in Rožnika, ki spadajo pod barona, prinesejo namesto rakov, ki so jih dolžni dajati po urbarju, denar in sicer po osemdeset krajcarjev od hiše, kakor je zmenek. To daje baron na znanje vsem, ki se jih tiče in jim še zagrozi, da jim pošlje »eksekucijo« v hišo, ako ne bodo takoj dali, kar gre po stari pravici.

Župnik je bil takoj bolj zadovoljen, ko je videl, da se je v njegovi fari začelo resno, ker je upal, da se vse v njegov prilog preokrene, še bolj je bil pa radoveden, kako se bodo motali baronovi kmetje.

Osvreje je pa bral škocjanski župnik raz prižnico povelje barona z Lesičjega, ki je bilo ravno tako jasno, kakor je bilo prej cesarjevo, čeprav ni bilo tako splošno.

Župniku se je zdelo, da bo njegovo povelje prav vplivalo, četudi se ne tiče vseh njegovih faranov. Slišali ga bodo le vsi in zdaj vedeli, kaj jih čaka, ako se ne podado.

»Sakacijon!«

»Nu, jai Zdaj se pa vidi, kdo je fik-fak! Je že na dan prišlo,« je začel Anžiček, ko so bili skupaj vsi, ki so imeli opravka z baronom.

Treba se je bilo pogovoriti zaradi dajave, ker to ni tako, da bi nesel danes eden, jutri eden. Tako reč opravijo vsi kmalu. Dogovoriti so se tudi morali, kdo bo pobral in nesel denar, zakaj pač ni treba, da bi se cela tropa podila v graščino, ko opravi lahko en sam.

Kajpada so bili malodušni, ker je bilo prišlo tako nepričakovano in jih niti nerganje Anžičkovo ni spravilo takoj po koncu in so ga raje poslušali.

»Vse smo izvedeli, nu, jai! Dati moramo! Pa nam je Tone drugače pel. Zdaj se vidi, da je bila tudi njegova napačna. Nu, jai! Njegove besede so eno, dati moramo, je pa drugo. Tako je! Nu, jai!«

»Če hočemo! Kdo nas more prisiliti?« mu je segel v besedo nekdo, ki je zaupal Krivanogu.

»Sakacijon! Nisi slišal oznanila! Sakacijon bo pritisnil, pa bo ven, nu, jai!«

»Sakacijon gori ali dol! Pa naj pritisne, ako nimam ničesar! Fri meni ne bo dobil, da bi odpravil barona, pa naj se sakacijon kolikor hoče postavlja na glavo po hiši. Naj le pride!«

»Ti si neumen! Ti ne veš, kaj je sakacijon! Zato tako govoriš! Ti ga še nisi

videl. Tačas je bil pri nas, ko je bil Francoz v deželi. O, tačas je bilo sakacijona in kdor ga je moral prenašati, se ga je bal, kakor hudič Križanega. Moj oče so djali: En hudič je v peklu, drug je pa sakacijon, nu, jai, zdaj pa veš!«

Tedaj se je pa Dolhar vtaknil.

»Sakacijona se bomo pa že morali ubraniti, tako ali tako. Stari vedo, da je ta stvar bolj zoprna. Kje je baron to moč dobil, da nam grozi?«

»Zdaj naj bi Krivanoga kaj povedal, zdaj, ko je zares!« se je oglasil nekdo.

»Kje pa je? Nu, ja?«

(Dalje prihodnjik.)

MARIJIN NA ŠMAR- NI GORI DAN DNE 15. AVGUSTA

Dnevni red:

Ob 5 prva sv. maša, pri kateri poje cerkveni pevski zbor iz Vodice po sv. maši darovanje.

Druga sv. maša ob 6 z darovanjem za zvonove.

Pri sv. maši ob 7 poje društveni pevski zbor iz Šmartnega.

Ob 8 sv. maša, pri kateri poje cerkveni pevski zbor iz Smlednika.

Ob 9 slovesno posvečevanje zvonov. Prevzvišeni g. knezoškof gre iz cerkve v slovesnem sprevodu z duhovščino, gospodi kumicami in povabljenimi gosti v zvonik, kjer izvrši slovesno posvečenje. Med posvečevanjem v kapelici poleg zvonika tiha sv. maša. Po posvečenju govor Prevzvišenega zunaj cerkve in nato škofova sv. maša (nekako ob 10) v kapeli Žalostne M. B. ob cerkvi.

Takoj nato Marijansko zborovanje pred cerkvijo. Govorita gg. dr. Marko Natlačan, predsednik oblastnega odbora, in dr. Joža Basaj, ravnatelj »Zadružne zveze«. Sklepne besede govori predsednik zbora.

Po končanem zborovanju (nekako ob pol 12) še ena sv. maša v cerkvi, pri kateri poje cerkveni pevski zbor iz St. Vida, in darovanje.

Na predvečer in pa celo dopoldne bo preskrbljeno, da bodo verniki lahko opravili sv. spoved in prejeli sv. obhajilo.

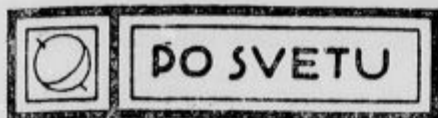
Popoldne ob 3 pete litanije M. B. in zahvalna pesem (slovenska).

Zvečer zvonjenje v spomin umrlim dobrotnikom šmarnogorskih zvonov.

Nekdo bi bil šel rad s prijateljem v gledališče, zato je stopil k telefonu, da bi naročil drugo ložo. »Halo.« — »Halo.« — »Prosim drugo, za dva prostora!« — »Trugo za dva nimamo.« — »Vem, da imate take za štiri, toda jaz jo hočem imeti za dva.« Ker ni bilo odgovora, je nadaljeval: »Kaj, ali ni tam operno gledališče?« — »Ne,« se je glasil odgovor, »tu je mestni pogrebni zavod.«

V vsako hišo Domoljubal!

¹ Povest izide v Mohorjevi knjižnici.

PO SVETU

Katoliška cerkev.

s Koliko izda sv. stolica za misijone? Izdatki so odvisni v prvi vrsti od darežljivosti katoličanov, ki zbirajo milodare po vsem svetu in jih pošiljajo v ta namen v Rim, pod imenom »Petrov novič«. Pred dvema letoma je izdal sv. oče za misijone po raznih krajih širom sveta ca. 130 milijonov Din. Največ so prispevale Zedinjene države Amerike, namreč ca. 70 milijonov Din. Nato so sledile z večjimi zneski Italija, Francija, Nemčija, Kanada, Belgija in Angleška, dočim so druge države zbrale manjše vsote.

s Krasen zdravnik. V dnevniku nekega katoliškega zdravnika na Angleškem je med drugim napisano: »V svoji zdravniški praksi sem imel do sedaj priliko, da sem podelil zakrament sv. krsta umirajoči deci v 264 slučajih. Rad in z največjim veseljem sem to storil.«

Italija.

s Letalci so se vrnili. Vrnili so se iz severnega tečaja letalci Nobile, Viglieri, Zappi, Cecioni in Troiani. Nad 50.000 ljudi jih je pričakovalo na rimskem kolodvoru in po vseh postajah od meje do Rima je ljudstvo burno pozdravljalo raziskovalce severnega tečaja. Medtem ko je domovina tako veličastno sprejela svoje sinove, pa inozem-

ske časopisje, zlasti nemško, francosko in švedsko nadaljuje gonjo proti letalcem. Letalcema Zappiju in Marianu očitajo, da sta onemoglega švedskega učenjaka Malgreña — pojedla.

s Razno. Znani turist Zorko Jelinčič se je na hribu Višu (2666 m), ko je drsel po ledeniku nevarno poškodoval. — Na Colu pri Vipavi je umrl posestnik Franc Tratnik. Ko je podiral v gozdu drevo, je padlo nanj in ga ubilo. — Hiša je zgorela Kristini Hočvar na Oslavju pri Podgori. — Ko je prišel tovorni vlak v zadnji predor pred postajo Cesta—Sv. Križ, je vžgala iskra iz lokomotive natovorjeno slamo. Zgorela je slama in oba vagona. — Zadnjo nedeljo v juliju je divjal po Vipavskem silni vihar, ki je po vinogradih sklatil s trt nekaj grozdja. Tudi je šel dež s točo, ki je posebno tolkla okrog Dupelj pri Vipavi. — V Spodnji Idriji je umrl 73 letni Franc Čadež, ki je bil 46 let občinski odbornik. — Suša na Krasu je že vse uničila. Listje na drevju je vse ovelo kot v jeseni. Pšenice ni bilo veliko, krompirja in koruze pa sploh ne bo nič. Fižola še za seme niso nabrali. — V Spodnjih Bitinjah sta v Reki utonila 15 letni Viktor Šajn iz Bača, dan pozneje pa 13 letna Josipina iz Bitinj. — Ustreljen je bil od neznanec v Škocjanu slovenski fašist Josip Cerkovnik, občin. čuvaj, ki je nastopal svoj čas kot obtežila priča proti slovenskim dijakom. — Dr. Marušič, asistent v Goriški bolnici je zadel z motornim kolesom v avtomobil in se tako poškodoval, da so mu morali v bolnici odrezati roko.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«!

Amerika.

s Razno. V Clevelandu so umrli: Franciška Ile, doma iz vasi Zagorica, fara Vldem, Franc Počervina iz ?, Neža Vertin iz Doblič pri Črnomlju. — Ob letošnji proslavi Proglašanja neodvisnosti je bilo širom Zedinjenih držav 224 smrtnih slučajev: 112 oseb je utonilo pri kopanju, 61 se jih je ponesrečilo med vožnjo z avtomobilom, 12 od umetnega ognja, štirje zrakoplovci, drugi so pa našli smrt na druge načine.

Drobne novice.

Ogromna povodenj je nastala ob reki Amur v Sibiriji.

10.000 angleških brezposelnih delavcev pojde v avgustu v Kanado.

Na Japonskem je divjal tajfun. V Tokiju več tisoč hiš pod vodo.

32 francoskih bojnih ladij je obiskalo špansko пристanišče Santander.

Ruski ledolomilec »Krasin« je rešil v severnem morju ladjo, na kateri je bilo 1500 potnikov.

Na Finskem je policija streljala na stavkajoče delavce, ki se niso hoteli raziti. 20 oseb ubitih, mnogo ranjenih.

Enajst hiš je uničil požar v vasi Cane-grate v Italiji.

Mehikanski tiran Calles je izjavil, da noče biti več predsednik republike.

Smodnišnica je zletela v zrak v italijanski Spezziji.

Na kolodvoru v Le Mans v Franciji je skočil s tira ekspresni vlak. Več ubitih in mnogo ranjenih.

89

Razno.

Slavko Savinšek:

V goliških plazovih

Povest z gorenjskih planin

Nevarni sovražniki med nebom in zemljo. Nic sovega ni, da ptice roparice napadajo letala, ki jih srečajo kje visoko v svojem zračnem kraljestvu. Večinoma plača orel to svoje junaštvo s smrtjo. Drugače pa je z jastrebi. Le-ti so pa n. pr. ameriškim letalom v Nicaragui pri zasledovanju uporniških čet generala Sandina mnogo nevarnejši nego uporniške krogle. V dokaz le en slučaj: Kapitan William C. Byrd in njegov spremljevalec Rudolf sta hotela pred kratkim s svojim letalom pristati na ozemlju pri Esteliju, kjer je zbiralci Sandinovih čet. Nenadoma pa se je zaletel v letalo ogromen jastreb in razbil propeler. Letalo je iz višine 250 čevljev treščilo na tla. Letalca sta se skušala rešiti s padali, toda bila sta že preblizu zemlji ter sta se oba ubila. Jastrebi so napadli že tudi druga letala, ki so le za las ušla pogubi.

Na Poljskem je sedaj 18.225.976 rimskih katoličanov. — Grško-katoliška cerkev pa ima v tej državi 3.612.615 vernikov. — V Severni Ameriki je 4 milijon Poljakov-katoličanov.

Cilka in Janez sta navzoča pri svetem opravilu. Cilka kleči ves čas tako, da more videti nezvestnemu Ivanu v obraz. Čudne misli jo spreletavajo, ko gleda v obvezano in spačeno obličje onega, ki ji je še včeraj proti večeru grozil in jo trpinčil, zdaj pa leži nezavesten, v smrt poškodovan pred njo. Kazen božja za njegovo krivo pričevanje proti Matevžu, si misli, in za muke, ki ji jih je prizadeval vse te dni, odkar jo pozna in posebno še včeraj popoldne, ko ji je s svojo ponudbo trgal dušo in kakor z nožem rezal v obupano srce. Toda v Cilkinem sreču zdaj ni nobene maščevalne misli, ni niti sence sovraštva ali nejevolje. Samo usmiljenje je v njem z nesrečnim financarjem, ki je vse to hudo njej in Matevžu storil vendarle samo iz ljubezni do nje, ker jo je preveč ljubil, tako da ni znal meriti in do dna izmeriti dejanj svojih in vsega svojega početja. Sočutje polni Cilkin dušo, sočutje z ubogim, zaslepljenim Ivanom, ki je mislil, da more ljubezen usiliti dobavskemu dekletu, ne vedoč, da mora ljubezen prostovoljno prav iz srca pognati in se v svet razvečeti, da je res prava in resnična ljubezen. — In ko duhovni gospod molijo molitve za umirajoče, moli z njimi z vsem srečem tudi Cilka, da bi se Bog usmilil duše nesrečnega in je ne bi pogubil. Obenem moli tudi za zdravje Ivanovo. Ne le zato, ker njemu samemu želi vse najboljšje, ampak tudi radi sebe same in radi Matevža: da bi se mu vrnila zavest in se mu omeščala zakrknjena in v pregrešno ljubezen utopljen duša ter bi po resnici in

pravici mogel govoriti in izpovedati o nekrivdi Matevževi na ubogu financarjem. Ta prošnja med molitvijo tako gori v Cilki, da ji solze privro v oči in mora skloniti glavo v dlani, če hoče umiriti razburkano notranjost in skriti navzočim, kaj se v njej godi. Ker Janez jo ostro opazuje ves čas in ogleduje, Cilka pa mu ne mara delati težkega srca, saj stari hlapec že itak dovolj trpi radi nje.

Še nekdo opazuje Cilko med svetim opravilom in gleda vanjo kakor v svetnico: financar Stanko, ki obvezan leži ves bled na postelji in primerja Cilkin obraz z obrazom svoje ljube Tinice, ki tam v Mojstrani zdaj gotovo niti ne sluti ne, kaj se je pripetilo njenemu zvestemu fantu. Bolj ko ogleduje Stanko Cilko, več najde podobnosti med njo in Tinico in misli mu zato tem laže uhajajo v dovško stran, tja v dolino proti vratom, kjer sta se tolikokrat sprehajala s Tinico. In Stanko ugane tudi, po kaj je prišla Cilka sem k Lipovšku, ugane, da so jo pripeljali gospod župnik v izpreobrnjenje Ivanovo. Tolika dobrota in krščanska ljubezen do bližnjega tako gane Stanka, da po končanem opravilu pri Ivanu pokliče gospoda župnika k svoji postelji in jim reče:

»Gospod župnik, ali bi hoteli tudi mene poslušati nekaj časa? Ni sicer, mislim, zame še resne smrtnosti, ali za vsak slučaj opraviva, da bom imel mirno vest!«

Pri tem mu nehoti uide pogled k Cilki, ki ravno vstaja in gospod župnik uganejo brž, da je Cilka tista, ki je dala Stanku lepo misel in da ni bila zaman njena pot k Lipovšku. Zato odgovore:

»Neizrečeno rad vam ustrezem. Samo Cilko že pošljem domov, ker je prepotrebna počitka in miru!«

In stopijo dekletu, se mu od srca zahvalijo in naroče, naj gotovo po večernicah prideta z Matevžem k njim. Še Janezu dajo roko in svetujejo, naj mati

PO DOMOVINI

Radovan Hrastov:

Ljubljanski sprehodi.

17. Pojdite in storite jim dobro...

Na vseh poljih se organiziramo Slovenci, vseposvoji se združujemo, posvetujemo se in razpravljamo o vsem perečem, ki gre mimo nas. In je tudi prav tako! Saj je toliko vprašanj v današnjih povojnih dneh, katera kličejo rešitve, nujne rešitve, pa jo ni. Zakaj vedno in vedno se spovrača pred naše oči in lebdi pred nami kruto dejstvo: dela je veliko, delavcev premalo... Pa pogledajte tu, pa pogledajte tja — povsod tako! In tako se dogaja, da zborujemo kar naprej, da se posvetujemo na vseh straneh, da ugrabimo venomer in o vsem mogočem — pa le nismo nalogi kos... In ji ne bomo. Nikdar in nikjer! Zakaj še eno resnično dejstvo je poleg prvega, ki sem ga bil že omenil. To namreč, da je izmed množic in poklicanih še vse preveč onih, ki jih ne doseže klic »pomagaj bratje, ki gredo in se ognejo dela — pa ne samo to: tudi taki so, ki se še posmehujejo onim, ki so zavijali rokave in so zgrabili z vso močjo, pa jih oni drugi prezirljivo gledajo in opazujejo s strani... In vidite, to dejstvo je bolj bridko kot ono prvo, zakaj na eni strani je krivlino, na drugi strani pa pravzaprav ustvarja ono stanje, ki spriče prvega dejstva nastaja.

Saj ta ugotovitev ne bo pomagala, vem; toda je časih reči odkrito besedo tudi takim, ki ob strani stoje in ne vidijo, kako se utaplja iz dneva v dan toliko ljudi, ki so brez vsega... na vidljivi onih, ki bežno hite mimo nas in iščejo pomoči s prosičnimi očmi, ker so zgrešili cilj in pot... Onih, ki tonejo in padajo vse globlje in globlje...

Vsem tem in takim bi namreč morala veljati vseh nas pomoč in podpora. Dejanska podpora, pa tudi moralna, ki časih zaleže še več.

* * *

takoj spravijo Cilko v posteljo. Skrbi namreč duhovnega gospoda, ko vidi njen blede obraz in se jim zdi, da deklet stresa mrzlica.

Cilka se poslovi od njih, s pogledom od Ivana in z drugim od Stanka ter odide. Janez gre ž njo.

Pred Lipovškom stoji še vedno nekaj ljudi, med njimi Lovračeva Lona. Zvedeli so že bili po Lipovšku, da je Cilka prekasno došla k bolniku in zdaj čakajo samo še, da pride Cilka iz hiše.

»Kaj ne, Cilka, da ne bo več dolgo?« vpraša eden moških.

»Teško! Silno mora trpeti, na obrazu mu je videti trpljenje.«

»Pokoro dela, pokoro!« se vmeša Lona in stopi k Cilki. »Bo vsaj vedel trpinčiti druge ljudi in laziti po goliških plazovih, ki niso zanj!«

»Ni lepo, Lona, da mu tako privošči!« kara Cilka starko.

»E, saj Lona ne misli tako hudo!« pogovarja Janez, »bolj tja vendar blebete.«

»Kaj ti veš, Janez, če jaz blebetam. Vem, kaj govorim. In še rečem: prav mu je! Bo vsaj vedel preganjati naše fante in jim odjedati težko prisluženi kruh, nemarnost nemarna!« se srdi Lona. Vendar vedo vsi, da je vse to Loni bolj na jeziku in da v srcu misli precej drugače. Saj je ona prva stekla domov in prinesla nekaj platnenih cunj, da so duhovni gospod mogli obvezati Ivana in Stanka.

Cilka se poslovi in zavije z Janezom v kolovoz. Pa stopi za njo Lona:

»Čajta no, grem še jaz z vama. Matevža nečesa pobaram,« se jim prijazno pridruži.

Ko pridejo vsi trije k Hribarju, res Lona vpraša Matevža, ako in kaj je s Tilnom. Matevž ji pove, kar ve in zna. Ko omeni, da zdaj ne bo Tilna tako kmalu v Dobravo, ker je financarja ubil, se začudi Lona:

5

Tak uvod veljaj stvari, kateri sem današnji spis posvetil; stvari, ki je malo znana vsem nam, prav posebno malo še podeželskim; stvari, ki ne sili v ospredje, je vsa skromna in tiha, da komaj ve svet zanj in njena dela, da komaj ve, kako se izživlja in stalni brigi za dobrobit in korist onim, ki so izmed potrebnih najbolj potrebni.

Vincencijeva družba ji je ime.

Sedemnajst konferenc ima po raznih krajih dežele in v sami Ljubljani. In glejte: 179 ljudi je v celi Sloveniji, ki jim je mar življenje svojega bližnjega! Samo 179, ki so člani teh konferenc, ki se res v polni meri zavedajo svoje dolžnosti in zapovedi, ki glasi: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!

Tiho in skromno je delo teh samaritanov, teh resničnih bratov sv. Vincencija Pavelskega. Tiho in skromno, brez zvanja in brez hrupa in znanja javnosti so se zbrali in prišli na svoje letno zborovanje v Ljubljano. In so šli v Marijanišče, kjer jim je ponosen, pa tihi lastni dom, zgrajen že z davna v lep in vesplesen namen: brigit se in vzgajati k dobrem in koristnim našo ubogo mladež, ki nima svojih, da bi to storili... Šolske sestre vodijo Marijanišče in je izšlo iz njega že precejšno število moških, ki se jim ta pravila, na krščanskem temelju stoječa vzgoja pozna.

Tu sem so se torej zbrali močje zastopniki in so zborovali in se posvetovali in ukrepali o vsem, kar bi bilo v stanu od pomoči najbolj bednim po telesu in duši. Toda: — denar...? Denar!

Niž zato. — Dobra volja je in ljubezen je in je še marsikaj, kar ustvarja čudeže. Saj se je lani od teh konferenc podpiralo 830 revežev in se jim je izdalo 750 tisoč Din. kar da 3 milijone kron — precejšna, hvala vredna številka!

Pisano pa je:

Kdor zbira iz dobrega srca in daje njim, ki so potrebni in stori dobro onim, ki iščejo pomoči

od svojega bližnjega — ta je vreden brat svojih bratov in mu bo povrnjeno stotero!
Zato hitite in storite tudi vi, kar vam je moč!

PLANINSKA GORA.

Običajni shod se vrši na Veliki Smareni. Služba božja bo letos izredno dvojna, ob 7. in 10. Prohod je prost. Prilika bo tudi za sv. spoved, pa je zjutraj. Cerkev se je na novo preslikala s pomočjo nekaterih blagih dobrotnikov. Dobijo se tudi trojne razglednice, da boste mogli romarji poslati razne pozdrave od Matere božje s Planinske gore.

BOROVNICA.

Z velikim zanimanjem pričakujejo borovniški občani dne 15. avgusta, ko se bo vršil tu »Orlovski dan«, ki ga priredi vrhniško orlovsko okrajše kot delno okrajšno prireditel. Obenem obaja borovniški odsek 20 letnico obstoja. Spored: ob pol 9 zjutraj sprejem na »Križpotec« — sprejem po vasi. — Ob pol 10 sv. maša v farni cerkvi. Pop. ob ob pol 4 javna telovadba na »Ogluz«. Igra godba iz Dol. Logatca. — Polovična vožnja na progi Ljubljana—Rakek je dovoljena, zveze prav lepe. Kosilo: Din 10 in 5. Bratske odseke opozarjamo, da se točno drže navodil v že poslanih okrajšnicah, zlasti glede petja pri sv. maši. — Zelimo in upamo, da bo ta dan utrdil orlovsko zavest starih članov in članice in užgal novega navdušenja, pri mladli pa odločen sklep, da se pridružijo vstalem lepe akademske organizacije. — Ostale občane brez razlike pa prosimo blagohotnega razumevanja in potrpevalnega sodelovanja. — Bog živi!

KOMENDA.

V četrtek, 2. t. m. je divjal tu silen vihar, ki je podrl mnogo kozolcev, pometal snopje ž njih. Tudi v gozdovih in poljih je napravil mnogo škode. — Posledice neurja in toče, ki je padala 22. julija, se vedno bolj kažejo: fižol, proso in koruza so na najbolj prizadetih krajih popolnoma uničeni.

SKOFJA LOKA.

Krekovo orlovsko okrajše se zahvaljuje romarjem h Gospe Sveti, da so mu izkazali naklonenost v tako obilnem številu. Upamo, da se v romanjem vsi zadovoljni. Skofjelocani se pripravljamo tudi za nadalje, da se odzovete še prihodo.

»Kaj ga nisi ti? Pa je dejal oni financar, da je tebe dobro videl. O ti nemarast financarska ti takaf!

»Veš, da samo po Matevžu streže, ker mu je na poti!« pristavi Janez. »Mar mu je Tilna; saj še za tihotapci ne bi bil tako na vso moč pritiskal, če mu ne bi bilo šlo za to, da Matevž spravi v zapor in na ta način dobi Cilko. Pa ga je pošteno ukanilo, šentaf!

»Viš, viš, saj sem dejala: ako bi mogel Matevž tako udariti in počemu. Na Tilna sem sama mislila. Ali, ko so le trdili, da je financar sam videl Matevža in še vedno trdi, da je Matevž ubijalec, sem pa le menila, da se je moralo tako naključiti in si ga res, Matevž No, zdaj bo pa že pravo!«

Cilka pri teh besedah vsa vesela pogleda Matevža in pove, kaj so gospod župnik naročili za popoldne.

»Samo, samo...« prične glasno misliti Lona, »kako pa bo zdaj, če spak zeleni ne pride več k zavesti?«

Vsi v hiši se spogledajo; in na vseh obrazih zablisti skrb tako nenadoma, da se drug drugega ustrašijo. Nikdo od Hribarjevih ni bil pomislil na to razen Cilke, ki pa se tudi ni prav zavedala nevarnosti, ki tiči v njej Matevž. Vendar reče:

»Jaz bom govorila, jaz, saj je meni financar sam dejal, da je krivo pričal in po krivem obdolžil Matevža.«

»Ubožica neumna,« odgovarja Lona, »kdo ti bo pa verjel? Smejali se ti bodo in dejali, da hočeš svojega fanta izrezati na Tilnov račun.«

»Saj lahko prisežem, da resnico govorim,« ugovarja Cilka, ali vendar ji trepeti srce.

»Ti niti prisege ne bodo dali, ker je na dlani, da boš govorila za Matevža. Veš, ni tako lahko prepričati sodnije, da imaš prav samo ti in nikdo drugi. Svoje paragrafe imajo in se le-teh drže. In ti paragrafi da-

Nesreče na nemških državnih železnicah. Na kongresu nemških železničarjev, ki se je dni vrši v Frankfurtu, so ugotovili, da prometne in obratne nesreče v Nemčiji naravščajo. Med vožnjo je smrtno ponesrečilo 1926. leta 380, 1927. leta 447 železničarjev, poškodovanih pa je bilo 1110 odnosno 1266 železničarjev. V obratni službi so nesreče še bolj narasle. Po poročilih obratne bolniške blaginje državnih železnic je ponesrečilo 1913. leta 945 odstotkov vseh proti nezgodam zavarovanih železničarjev. 1927. leta pa 169 odstotkov. Železničarji zahtevajo, da se varnostne odredbe izpopolnijo; nastavijo naj se posebni nezgodni nadzorniki in vsi obrat državnih železnic podredi splošnemu delovnemu nadzorstvu.

Spregledali so. V trizški mestni bolnišnici je zdravnik dr. Appoleno izvršil nenavadno operacijo pri 18letnem dečku, 17 letni deklici in 13letnemu dečku, ki so bili od rojstva slepi. Operacija se je posrečila tako, da so bolniki zopet spregledali. Zanimivo je, kako so se otroci potem obnašali. Oni namreč niso spoznali predmetov, kateri so jim bili preje dobro znani. Če

aje leto, če vas zopet povabimo na romanje. Obenem vas prosimo, da nam morebitne neprilike oprostite. Prav inkreno se zahvaljujemo avstrijskemu konzulatu, ki nam je brez večjih neprilic takoj dal dovoljenje, srčna hvala tudi prebivalcem Koroške, ki so nas prav gostoljubno sprejeli. Enaka zahvala naj velja Direkciji državnih železnic v Ljubljani, ki nam je tako gladko dovolila posebni vlak in nam bila tudi sicer naklonjena. Slednje se zahvaljujemo cenjenima uredništvoma »Slovenec« in »Domoljub«, ki sta nam blagovolila objavljati vsa obvestila o romanju. — Pripravljalni odbor.

Blagoslovitev Orlovskega prapora odseka Škofja Loka se vrši dne 19. avgusta t. l.; proslava pa se prične že na predvečer. Ob pol 9 podoknica g. kumici; ob 9 pa se vrši v Društvenem domu akademija orlov in orle s prav zanimivimi novimi točkami. Drugi dan jutraj ob 8 zbiralnice v Društvenem domu. Ob pol 9 se uvrsti sprevid in zavije proti župni cerkvi. Tam je cerkven govor, sv. maša in blagoslovitev prapora, nato tabor pred cerkvijo. Takoj po taboru sprevid po mestu do Pepetove pristave, kjer se vrši skušnjava za telovadbo. Popoldne ob en četrt na 3 litanije v župni cerkvi; ob 3 pa javna telovadba orlov, orle in narasčaja. Po javni telovadbi veselica na Društvenem dvorišču. Vabimo vas, da se udeležite te slavnosti.

ZABNICA.

»Kmetijski list« štev. 30, z dne 25. julija poroča o napadu na nekega tukajšnjega posestnika in njegovega sina, ki so ga izvršili mladi fantje iz sosednih vasi. Rea, vse obsojbe vredno je tako po-
četje. Toda resnici na ljubo pa moramo pribiti, da se zgoraj omenjeni pretepači ravno toliko »klerikalni«, kot dopisnik »Kmetijskega lista«. Komur so žabnili razmere znane, se mora dopisom »Kmetijskega lista« le smejeti. Spozna pa lahko vsak: kakor lažejo v dopisih iz našega kraja, tako poročajo uresničeno tudi od drugod.

SMARTNO PRI KRANJU.

Ravno v času, ko nasprotne časopise, liberalno in že davne ne več »samostojne kmetijske stranice« z vso silo blati in omalovažuje katoliškega voditelja slovenskega naroda g. min. predst. dr. Korošca, se je pričel pri nas nov pokret, ki hoče dati

katoliškim organizacijam svojo podlego. Ta pokret je postavitev novega društvenega doma. Priprave so že toliko napredovale, da bo mogoče v nedeljo 12. avgusta, ali v slučaju zelo slabega vremena na praznik 15. avgusta blagosloviti temeljni kamen. Z blagoslovitvijo bo spojena tudi velika orlovska slavnost z orlovskim okrožnim nastopom. Slavnost se začne v Kranju, kjer je zbiralnica Orlov. Od tod gre sprevid v Smartno k sv. maši, po kateri bo blagoslovitev temeljnega kamna. Po blagoslovitvi govori dr. Capuder. Popoldne ob 3 bo na vrtu poleg cerkve javen nastop Orlov, nato pa na Benedetovem vrtu prosta zabava. Pri vsej slavnosti bo sodelovala godba gasilnega društva iz Škofje Loke. Kdor je prijatelj našega pokreta v Smartnem, bo ta dan gotovo prihitel na to slavnost, ki bo največja v naši fari. Na svidenje! Bog živi!

SV. GORA PRI LITJI.

Gospodinjstvi kuhinjski tečaj smo imeli in to pri nas v višini 849 m. Devetnajst deklet ga je obiskovalo skozi 10 tednov, nobena ni ostajala nobena odpadla. Moška odločnost g. voditeljice Kelhar-Cernetove in velika pridnost njene tovarišice G. Dolžanove sta dekleta toliko izobrazila, da lahko mirno čakajo ure, ko dobijo v roke gospodinjstvo. Za sklep jim je g. voditeljica oskrbela izlet v Ljubljano, kjer so obiskale veletržem, gosp. šolo v Marijanišču in Osrednje mlekarne. — Tudi misijon smo imeli pod vodstvom g. pastora Jezuitov. Naj bi sejanje seme rodilo trajne sadove. — V nedeljo 22. t. m. je pri g. Roglju skočil v sanjah skozi okno iz I. nadstropja 10 letni Gustl, ki se zdravi v bolnici. — 29. t. m. so igralci iz Podšentjurja priredili igro »Babilon«, za Vel. Smaren bomo pa domači igrali »Bele vrtnice«. — Zdaj pa še nekaj politike. Polovico naše fare spada v občino Kandrše, kjer smo imeli 22. t. m. volitve. Na Mlinšah se je skovala v ta namen kompromisna lista. Pa so dali nam Podgorcem samo enega odbor-
nika in še ta ni naš. Na ta tim pa naši možje niso šli, zapustili so kompromisnarje, ostali smo pa protestirali in sestavili svojo listo. Pa nam očitajo v svojih časopisih, da nismo kompromisna držali. Kako, če ga nismo sklenili. Nekateri kandidati kompromisne liste so nato odstopili, pa ne samo iz strahu pred »Svetogorsko listo«, ampak — na tihem bodi povedano — bolj zato ker je tudi kompromisna

lista bila SLS lista. Vsaj tako vse odseva iz njihovih dopisov v nasprotncem časopisu. Mišljili so, da bo vsled njihovega odstopa volitev neveljavna, vsaj tako so agitirali, pa so se znotraj in se menda že kesajo svojega koraka. Zdaj so vsi odborniki SLS, ki imajo tudi koroško občino več koristili kot so dosedajni.

SV. JURJ POD KUMOM.

Občinski odbor je v svoji seji dne 2. avgusta t. l. na županov predlog izrekel soglasno zaobljubo: Da ne bode obiskoval javnih lokalov, kjer se nahaja umazano liberalno časopisje. Odbor izjavlja, da hoče z vso verno skrbeti zato, da se ta dušomoreči plevel s koreninami vred odpravi iz občine. Uverjeni smo, da bodo vsi občani radi volje sledili temu sklepu. Kdor ni z nami, je proti nam, treba ga bode le svetu pokazati v pravi luči, da ne bo de ljudi motil. — Občani! Bodimo vzor občinam, trdni, neomahljivi in zvesti pristaši SLS. — Pri tej seji se je sklepalo tudi glede ločitve Svibanske fare od tukajšnje občine in priključitve iste k občini Radeče. Odbor tega ni dovolil, kar je edino prav. — Čemu razdirati občino iz brezpomembnih vzrokov? Vsaka ločitev je žalostna. Bodimo si torej zvesti in odkritosrčni prijatelji in vse bode prav!

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Dne 25. avgusta t. l. bo v St. Jerneju na sejmiku živinorejske razstava in premovanje živine. To premovanje, ki bo samo za občino St. Jernej, priredi živinorejska zadruga. Razdeljenih bo približno 7000 Din, katero vsoto je izposlovala zadruga od oblastnega odbora, občine in posojilnice. Živinoreja je že od nekdaj eden glavnih virov do-

Kurje oči
odstranile brez bolečin in nevarnosti z
BURGIT
Črna 30 let po zdravniškima preporočano in v porabi. Bургит-kočaji za noge odstranijo potenje in zganje nog.
BURGIT G. M. B. H., FREILASSING.
Generalni zastopnik: IVAN SVETEC, Novo mesto, Slovenija

90

so hoteli hoditi, so zaprli oči. Tudi niso spoznali psa, ki je bil preje njihov najboljši prijatelj in so se ga bali. Šele ko je pes začel lajati, so ga spoznali.

Tatvina v vinski trgovini. Policaj: »Katero vrsto vino so vam ukradli, »štajerca« ali »dalmatinca«? — Novi kletar: »Ni še bilo znamke na sodu, ne vem, a zdi se mi, da bi bil dalmatinski »štajerca«.

»Namen posvečuje sredstva«. Jezuitom radi očitajo, da tako uče: »V dosego dobrega namena smeš uporabljati tudi grda in krivična sredstva, kajti dober namen jih posveti.« — Tega seveda noben jezuitki bogoslovec ne uči, kajti grošnega in krivičnega sredstva ne more posvetiti niti najboljši namen. Ker se pa jezuitom večkrat očita tudi v tisku, da uče tako »jezuitovsko moralno«, so jezuiti že večkrat obrekovalce tožili. Pred kratkim je bila taka pravda v Oslu na Norveškem. Sodišče, sestavljeno iz protestantov, izvedenci so dali jezuitom prav ter obsodili obrekovalce.

jejo bolj prav financarju, ki je zaprisežen, ko pa tebi, ki si samo svojemu fantu zvesto prislega in ljubezen! jemlje Lona Cilki upanje.

»Ah, Lona neumna, nikari ne begaj dekleta, ko vidiš, da je že itak vsa prečla« zavrača Janez nejevoljno Lono.

»Saj je ne begam; samo povedati moram, da bo vedela in tudi Matevž, ki je v vedni nevarnosti, da ga primejo in zapro. Paziti se moraš, Matevž in ne sme te videti orožnik. Ko bi bila mesto tebe, jo koj odkurim nazaj na Koroško.«

»Kam pa mislite, Lona?« se razburi Matevž. »Oklice moram slišati danes v cerkvi, popoldne pa greva s Cilko k spraševanju. Sedaj imajo stražniki itak dovolj opravka s ponesrečenima dvema in še na um ne bo prišlo nikomur, da bi me šel lovit.«

»Meniš?« vpraša Lona.

»Saj niti ne vedo ne, da sem tukaj. Nikdo me ni videl, ko sva šla s Cilko semkaj.« trdi Matevž. »Pamet je boljša ko žamet, previdnost pa je za tri pameti!« ugovarja Lona. »Veš, nocoj je financarjev in orožnikov tod okoli, da še nikdar toliko, in le Bog daj, da ne bi nikomur prišlo na um, stopiti k Hribarju in povprašati po Matevžu.«

Vsi se pri tem nehotе ozro proti oknom in vrtim, kakor bi orožniki že stali zunaj. »Nazadnje pa, četudi! Enkrat mora itak priti do tega,« meni Matevž, da Cilki strah prežene in da sebi hrabrosti in poguma. »Zaslišali me bodo prej ali slej in morda za par dni zapri. Toda resnica se bo doglala in prost bom potem za vedno. Bova vsaj enkrat imela s Cilko mir pred temi večnimi zasledovanji!«

»Bog vama sreče daj!« želi Lona in stopi k vratom, da bi odšla, ker je trudna in so tudi Hribarjevi že zaspani. V tem zunaj zalaja pes in hitri koraki se

bližajo hiši. Janez vstane, da bi stopil pogledat, kdo je, ko zapoje koraki v veži in nekdo močno potrka na dur.

Predno utegne kdo pozvati: naprej, se duri odpro in dva orožnika vstopita z nasajenimi bajoneti.

»Dober večer!« pozdravi prvi. Matevž plane, ko zapazi orožnika, pokoncu, Cilka zakriči, orožnik pa nadaljuje obrnjen k Matevžu:

»Ste vi Kobentarjev Matevž iz Breznice na Koroškem?«

»Sem!« odgovori Matevž trdo.

»V imenu postave, pojdite z nama!«

»Zakaj?«

»Sami veste!«

»Kaj bom vedel?«

»Pa povem: ubili ste financarja oni dan!«

»Kdo to pravi?«

»Nikar se ne delajte nevednega! Videl vas je financar Ivan, ki se je danes v plazu ponesrečil in je pod službeno prisego izpovedal, da ste vi ubijalec!«

»Lagal je!«

»To boste drugje povedali. Zdaj greste z nama!«

»Kristus, saj ni on, verjemite, da ni!« plane iz Cilke v orožnika, ki sega ravno po verižici, da uklene Matevža.

»Drugje boste to povedali. Midva imava ukaz, prijeti Matevža in ga pripeljati v Kranjsko goro v zapor.«

»Usmilite se, gospod, saj ni on, financar je lagall Včeraj popoldne mi je dejal, da je lagall in da je videl, kako je Tilen ubil financarja!«

»To meni zdaj nič mari, gospodična. Tudi žal mi je, ali svojo dolžnost moram izpolniti!«

hodkov naših posestnikov in namen za druge je skrbeti, da se pasma — pri nas uspeva najbolj montafova — izboljša. — Znano je, da se mora orožniška stanica iz dosedanjih prostorov izseliti, ker do v jeseni otvorena gospodinska sola. Težko je dobiti drug lokal. Samostojni hujšaki kričijo, da je občina kriva, češ, da se ni pobrigala, da bi poskrbela za pisarno in stanovanje orožnikov, ker bi se v tem slučaju stanica ukinila. To pa je nesramna laž. Nasprotno. Gospod župan je vse storil, šel je osebno sam povsod, kjer imajo prazne lokale, pa povsod se izgovarjajo in nobeden noče odstopiti. Da bi pa občina kaj prispevala k plačilu za stanovanje — več kakor dosedaj komanda noče plačati, za to ceno pa nobeden ne da — so pa najbolj protivna ti, ki najbolj hujšajo. Da pa je stanica v št. Jerneju potrebna bolj kot kje drugje, mora pa vsak pameten človek razvideti. — Orlovski odsek ima javno prireditel v nedeljo 19. avgusta v Orlovici pri gosp. Novaku. Ob pol 2 litanije, nato telovadba in prosta zabava. Poskrbljeno bo tudi za vsakovrstne brezalkoholne pijače. Vabljeni ste v čilnem številu. — Bog živi!

ŠT. PETER PRI NOVM MESTU.

Dne 22. julija je umrl na Dolenjskem vrhu Matej Hrastar, globoko veren, vzgleden družinski oče, skrben gospodar, neupogljiv pristaš SLS. Bil je dolgo vrsto let član občinskega odbora, odbornik »Hranilnice in posojilnice« od njenega postanka nepretrgoma dalje, ključar župne cerkve itd. Bodi do bri Bog plačnik plemenitemu možu! — Naša župna cerkev je znotraj vsa prenovljena. Par mesecev so jo slikali trije slikarji. Znani dunjski akademski slikar g. Kleinart jo je okrasil s slikami; dekoracijska dela pa sta pod njegovim vodstvom izvršila gg. Gorisek in Sušteršič, oba doma iz št. Jerneja. Delo hvali mojstra. — Dne 29. julija smo imeli v Domu prostestni shod, na katerem so zborovalci soglasno obsodili umazano pisavo liberalnih listov ter sklenili, da se bodo ogibali gostin in prodajalcev, kjer imajo naročeno ogabno proticerkveno časopisje.

SUHOR PRI METLIKI.

V soboto dne 29. julija dopoldne sta šli Marija šof roj. Kerštin iz Dragomilci vasi št. 27 in njena 21 letna sestra Nežika iz št. 12 pritožili se veliki mlaki pod Lokvico. Mlaka je v sredi 8 m globoka. Ko sta delo dokončali, sta se hoteli kopati. Marija zide v globoko vodo in ker ni znala plavati, se začne potapljati. Sestra ji pomoli roko in obe utoneta. Čez tri ure potegneta mrtvi trupli iz vode. Marija je bila pridna gospodinja, zapuščala tri nedoročene otroke, a njena sestra je bila vzgledna članica Marijine družbe. Pogreba v nedeljo popoldne se je udeležilo mnogo ljudstva, tudi požarna bramba in dekliska Marij. dr. Svetila jima večna luč! — V nedeljo 29. julija popoldne okrog 5 se je začelo temniti. Iz severozahoda so se privlivali črni oblaki in kmalu nato se je med gromovitimi bliskom in gromom ulil dež. Med nevihto je tresčilo ob 8 zvečer v kozolet posestnika Antona Eršte v Berebi vasi št. 5. Naenkrat je bilo vse v plamenu. Zgorela je vsa krma in žito v kozoletu in ves les do tal; poleg kozoleta je zgorela tudi kušča. Gasilci so prišli takoj na pomoč, da so ogenj omejili, drugače bi bila zgorela cela vas, ki šteje 34 hiš. Njim gre največja zahvala!

NOVA ŠTIFTA PRI GOR. GRADU.

Naš g. župnik Gotthard Fermé, odlikovan od škofa s častnim naslovom duh. svetnik, so praznovali nedavno 30 letnico mašništva in 22 letnico župnikovanja pri nas. Glubega za vsako slavo, smo le malo ukanili. Lepa diploma častnega občanstva, podoknica pevskega zbora, kresovi, umetni oganj in mnogoštevilni strelji so bili izraz našega hvalečnega spoštovanja do tako izredno plemenitega dušnega pastirja. Bog vas plačaj bogato in še dolgo pri nas hraniti!

HOTEDRŠICA.

Zasijalo je vroče jutro 29. julija v prijazno vasico Hotedrščica na Notranjskem. Po tolikih dneh našega dela, truda in znoja, je prišel končno praznik veselja in zadovoljnosti, praznik vseh delavnih dni, naših delavcev za svetlobo in moč naših idealov. Ni se videla Hotedrščica kaj sličnega. Oživila je ob svojih budnic. In potem so pričele prihajati številne pisane vrste bratov in sester sosednjih odsekov. Razvil se je lep in veličasten sprevod po vasi. Po sprevodu je g. kanonik Stroj blagoslovil Orlovski dom in orlovski prapor ter imel krasen

govor o pomenu božjega blagoslova pri delu, ki se vrši po naših prosvetnih domovih. — Po govoru je g. kanonik daroval av. mašo na prostem pred »Domom«. Po sv. maši se je vršilo slavnostno zborovanje, na katerem sta govorila gg. dr. M. Natlačen, predsednik obl. skupščine in dr. Val. Rožič v imenu Slov. Straže, pozivljajoč mladino na krščansko kulturno in narodno delo. Popoldan ob 4 se je ob navzočnosti tisočglatve množice vršila javna telovadba in štafeta tekma za kolač. Občinstvo je telovadce in telovadkinje burno pozdravljalo. Po telovadbi se je razvila prijateljska ljudska veselica. — Irtanje in srestel Dom je velik, prostora je dosti. Napolnimo ga z novimi vrstami!

HAMBORN V NEMCIJI.

V Hambornu smo pokopali 1. avgusta Franca Trefalt. Pokojni je bil več let organist po različnih cerkvah v Sloveniji, nazadnje je bil v Javorju nad Šmartnem pri Litiji. Leta 1913 je tudi on šel iskat kruha v Nemčijo s svojo družino kakor več naših rojakov pred vojno. Ko je prišel v Hamborn, je pristopil k našemu društvu in prevzel vodstvo petja in ljudskih iger za kar je bil on tako sposoben. Bil je dober katoliški mož in zvest narodnjak in povsod si je znal pridobiti ljubezen in spoštovanje. Celih 11 let je vodil petje in igre pri nas in zadnja leta v Osterfeldu. Pogreb je bil jako lep. Umrl je bil zvest naročnik »Slovenca« in »Domoljuba«. Dragi Franc, Bog Ti plačaj trud, spominjali se Te bomo v molitvi.

NAZNANILA.

n Cerkevni pevski koncert priredi glasbeno društvo »Ljubljana« v nedeljo 12. avgusta ob 2 popoldne v cerkvi na Krtini. Spored: Dopoldne ob 10 sv. maša (pole kvarteta »Ljubljane«). — Ob 2 popoldne pete litanije (pole isti kvartet) združene s cerkvenim koncertom. Odpeva pevski zbor »Ljubljane«. — Nato sledi pevski koncert s sledečim vspevredom: 1. K. Adamič: Himna v čast sv. Cirila in Metoda. Mešan zbor. 2. Dr. A. Dolinar: V Bogu živi. Mešan zbor s spremljevalnim orgel. 3., 4., 5., 6. Ruske cerkvene pesmi. 7. Stanko Premrl: Ave Maria. Bariton solo z orglimi. 8. Dr. A. Mlinar: Ave, tiskarček ave! Mešan zbor. — Po koncertu na Kovačevem dvorišču prosta zabava.

Orli, v Prago!

V letu 1929. bo slavil češkoslovaški narod pod pokroviteljstvom svoje vlade narodno in državno sveto leto:

1600 letnica sv. Vavla.

Z vsemi silami hiti bratski češki narod, da 10. leto po osvoboditvi iz Avstro-ogrške države z nebrojnimi dejanskimi uspehi dokaže, da je vreden samostojnosti. Praga letos dovršuje stolnico sv. Vavla na Hradčanih, ki jo zidajo že do 600 let; v Brnu je organizirala država (na orlovskem telovadišču iz l. 1922.) ogromno razstavo sodobne čl. kulture, ki je silno zanimiva ne le za vso Srednjo Evropo; nebroj velikih ustanov bo letos dovršenih in v letu 1929. otvorjenih ali pa vsaj temeljni kamen položen. — Umevno, če si

češkoslovaški narod želi

da bi v l. 1929. zlasti njegovi prijatelji v njegovi sredi z njim delili veselje nad svobodo in napredovanjem češkoslovaškega naroda in države. To leto žele naši severni bratje pokazati vsemu svetu, kaj so, kaj znajo, kaj imajo, v dokaz, da se ni zmotila zgodovina, ki jim je l. 1919. vrnila svobodo. Vabijo pred vsemi nas Jugoslovane, svoje narodne prijatelje, državne zaveznike, krvne sorodnike, zlasti nas Slovence, svoje stare sobojce.

Ni nas treba siliti.

Saj komaj čakamo, saj že več let izprašujemo, kdaj bo zopet prilika za izlet tja gori med bratski rod, ki dandanes prvači med nami Slovani, tja, kjer nam bije gorko naproti tisoče src v iskreni ljubezni, kjer bomo kakor doma, kjer moremo videti toliko lepega, se naučiti toliko koristnega, občutiti, da nismo sami sredi sovravnega sveta.

Kdaj naj gremo.

Od 1. do 8. julija 1929 bodo (kot ena točka celotnega programa slavnosti) v Pragi »Svatováclavské dny Orelstva« s tekmami in javnimi nastopi slovenskega orlovstva in mednarodne unije katol. telovadne zveze. Takrat bomo šli pod orlovski peruti tja čez Maribor—Dunaj—Brno—Olomuc v Prago, nazaj pa čez Budějovice — Linz — Judenburg — Gospo Sveto — Celovec in od tod čez Jesenice, drugi na Dravograd domov.

Fo čem bo.

Veliko večino tistih, ki bi radi šli z nami, pa zanima najbolj — koliko bo veljalo. Z ozirom na gostoljubnost v češkoslovaški, na hvalevredno ustrežljivost železnic v vseh treh državah, na pričakovano veliko udeležbo, na dolgoročno predplačila in pa skrbno predpripravo bo stalo: razna dovoljenja, vstopnica na stadion, vožnja, hrana in stan (za sedem dni, od teh šest v Pragi), načrt Prage, knjižica z navodili, znak, izlet iz Prage v okolico, avto in tramvaj pri dohodu in odhodu in druge drobnarije — vse to za III. razred (hrana in vojaških kuhinj, prenočišča na slavnjačah) 650 Din za telovadce, 750 Din za druge; samo vožnja III. razr. 350 Din; za II. razred pa: hrana in stan v konviktu 1050 Din, privatno 1150 Din, v hotelu 1350 Din in več (vožnja II. razreda); samo vožnja II. razreda 550 Din.

Te cene bo mogoče vzdržati, če bo udeležba vsaj 1600 oseb, če se bo vplačevalo točno v treh obrokih (vsaj 1. oktobra 1928, 1. februarja 1929 in 1. aprila 1929) po eno tretjino cene. Pozneje prijavljeni (po 1. aprilu 1929) bi morali dodati za II. razred 200 Din, za III. razred 125 Din. Dozdaj nismo še nikoli mogli tako zgodaj, tako točno in tako poceni celo leto naprej določiti sporeda potovanja v inozemstvo. Kdor misli, da bi mogel porabiti to krasno priliko, naj se odloči in začne pripravljati. Berite knjižico: Dr. Šarabon, »Češkoslovaška republika« (iz leta 1922.), ki jo ima v zalogi JOZ, hranite, pazite na spise in slike o češkoslovaški v časopisju, učite se češčine!

Podrobnosti bodo objavljene pravočasno. Želje in nasvete glede potovanja in sporeda pošiljajte na JOZ (Ljubljana, Ljudski dom). Bivši vojaški kuharji in adjutanti naših prejšnjih potovanj, ki bi radi zopet sodelovali na tej poti, zglasite se! Katoliški Slovenci! Odločite se za polet v Prago, priglasite se, pripravite se, da iznova pozivimo in utrdimo vezi slovenskega juga s severom in katoliške misli v slovanstvu. Tako koristite sebi, narodu, državi in Cerkvi!

Viri pravega veselja.

1) Hvaležnost.

Samo predstavil vam jo bom, to nebeško hčerko radosti in veselja, ki jo kličemo z domačo besedo hvaležnost. Saj imate sicer o njej celo knjigo napisano, ki je potekla kot nekaka oporoka izpod peresa pokojnega č. kanonika in profesorja Antona Kržiča. Izšla je v Ljubljani l. 1927 in nosi naslov: **Zvezde in cvetice. Knjiga o hvaležnosti.** Kar kupite in berite jo, ne, prebrajte jo vse življenje. Ne bo vam žal.

Hvaležnosti je vesel Bog sam. Le berite evangelij 13. pobinkošne nedelje, pa boste videli, da je res. Hvaležnost kaže plemenito srce, in kar je plemenitega, to Bog ljubi.

En spet srečavamo hvaležnost, nezavedno sicer, a vendar je hvaležnost, celo pri živalih. Konj je hvaležen svojemu gospodarju, ki ga snazi in hrani, poslušen je njegovi besedi; živina v hlevu se zaveseli, ko stopi v hlev dekla, da jo nakrmi, zato ji v pozdrav hvaležno zamuka; pes je hvaležen svojemu gospodarju za pozornost, ki jo ima do njega in zvesto čuva njega in njegove; kuretna na dvorišču pozna svojo gospodinjo, teka za njo in pozorno vpira v njo svoje oči. Mi to vidimo in živimo radi hvaležnosti tudi cenimo.

En človek naj bi ne bil hvaležen!

Hvaležnost dviga družinsko življenje. Kaj ima oče od svojih otrok za ves svoj trud, česa naj pričakuje mati za trop skrbi in za vse prečute noči? Mar denarja? Kdaj ga bodo še otroci zaslužili? Mar, da bodo otroci v starosti skrbeli zanje? Ko pa toliko očetov in mater ne dočaka tistih let, da bi bili lahko deležni sinovih ali hčerinih dobrot. In če jih dočkajo, pa vidijo, da ima sin svojo družino, da se je hčerka umaknila svetu in posvečuje svojo skrb bolnikom, zapuščenim in siromašnim sredi samostanske tihote? Toda vsi starši, ki so dobro vzgojili svoje otroke, čutijo, da so jim otroci hvaležni. Čutijo. Pove jim to drobno pisemce iz tujine, pove jim to skromen darček, ki ga prinese pošta ob priliki očetovega ali materinega godu, oznanil jim bo to glas molitve, ki gre že pred njimi v večnost; saj se hvaležni otroci gotovo redno vsak dan spominjajo svojih staršev v svojih molitvah. Ta glas bo odmeval z zemlje po smrti roditeljev in bo prinašal radost in tolažbo na oni svet in donašal bo mir in veselje tem, ki so še na zemlji.

Hvaležnost dviga tistega, ki deli dobrote in mu prinaša mnogo veselih uric. Sicer je že zavest, da sem storil dobro delo, močna opora dobroteljskega; vendar je nekaj čisto človeškega, če postanem nejevoljen in zaprem zatvornice svoje dobroteljske in dobroteljske, ko vidim, da moja dobra dela nimajo prave cene v očeh tistih, ki jih prejema.

Ne smemo pa misliti, da zasluži hvaležnost samo vsak viden dar: perišče moke, podarjen dinar, nova obleka, miklavševina; ne, ne, še bolj moramo biti hvaležni za nevidne, duhovne darove, ki jih dele našim ljudem sola in cerkev. Vendar bi naši učitelji in seveda tudi naše učiteljice pa tudi naši dušni pastirji lahko na-

pisali bridke zgodbe iz poglavja črne ne-hvaležnosti tako od strani gojencev, kakor tudi od strani njihovih roditeljev.

»Učim jih te ljudi,« je tožil moj bivši učitelj, »in rad jih imam; vse bi dal zanje. Hvaležnosti pa ne najdem. Če bi napravil fantu nov klobuk, pa bi se že kdo oglasil: »Zakaj mu pa še hlače ne napravi?« In taka ne-hvaležnost boli in ubija...«

Saj ne pričakuje naše učiteljske hvaležnosti kolih in krvavih klobas, ne zahteva hvaležnosti v blagu in premoženju; prijazen pozdrav, dobrohotna beseda, odkritosrčno zaupanje tudi še v pošolskih letih, to je dokaz hvaležnosti. In ta reč te nič ne stane. Ti pokaži samo, da imaš plemenito srce, tvoj vzgojitelj pa vidi in spozna, da se vendar ni zastoj trudil s teboj.

Hvaležnost je pa tudi vir novih dobrot. Lepa zahvala je druga prošnja, pravi naš pregovor. Če ni ravno prošnja, je pa vsaj priporočilo za nove dobrote. Vsak dobrotnik bo sam še rad odprl roko in srce, kjer bo videl, da njegove dobrote najdejo vpoštovanje in bo zaprl mizo svoje naklonjenosti tam, kjer bo našel polno ne-hvaležnih duš.

Naj zadostujejo te besede o hvaležnosti. Kratke so, dasi je njeno polje obširno. Vaš sklep pa naj bo: Tudi za najmanjšo dobroto hočemo biti svojim dobrotnikom hvaležni!

Meh za smeh.

Gospa beraču: »Ze zopet ste tukaj, šele prejšnji teden sem vam dala en dinar, kam pa ste ga dali?«

Berač (ironično): »Kupil sem si karto na Bled, tam šel k Petranu, si naročil steklenico vina ter jo spil na vaše zdravje. Potem sem...« Gospa ni poslušala do konca.

Mlad gimnazijec stricu: »Oh, ko bi bil vsaj pred tristo leti živell!« — Stric: »Čemu pa?« — »Toliko zgodovine bi se mi ne bilo treba učiti!«

Obisk v kaznilnici. »Ali ne boste zelo, zelo srečni, ko boste kazni prestali?« — Kaznenec: »Ne vem; če bom, gospa, ne vem.« — »Kako to, da ne veste?« — »Sem obsojen na smrt!«

Neka gospa je prišla jezna v trgovino z nagačenimi (našopanimi) živalmi ter vrže pod noge prodajalca nagačenega papagaja. »Tu, le pogledaj! Pred dvema mesecema ste mi nagačili mojega papagaja, zdaj mu pa že perje izpada.« — »Gospa, vi ne razumete! To je le višek naše umetnosti. Mi tako naravno nagačimo ptice, da se ob tem letnem času celo mavšajo (skubijo).«

A: »Ženska, katero bom jaz poročil, bo morala imeti dosti osebnosti.« — B: »Jaz pa nisem prijatelj teh debelosti!«

Dobro ldoča gostilna

z majhnim posestvom v neposredni bližini trga Mokronog napredaj. Pojasnila daje Jožeta Sivca. Cegelnica 7 p. Novo mesto.

Trier za žito ceno na prodaj. — SEVER & KOMP., Ljubljana, Gosposvetska cesta šte. 5.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prestop velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovi oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Deklica, 13 ali 14 let stara, sprejemem k otrokom. — Alojzij Jelar, Duplje.

Rofesa dobro ohranjena, 2 moški in 1 damsko prodam za Din 1000, 850 in 400. Pirošica št. 4, Cerklje ob Krki.

Nočnega čuvaja samoskega zanesljivega, ki je zmogel položiti kavejco, sprejme trdka „Zora“ Cramelj.

Organisti in cerkovniki dobi službo v št. Lambertu, vlasti krojač oženjen, plača navadna in po dogovoru. Nastop lahko takoj.

Šivalni stroj (Singer) dobro ideo, imam napredaj. Več pri lastniku Fr. Borštniku, Rakitna 1, p. Borovnica.

Prodaj posestvo obseja iz dobro ohranjenega gospodarskega posloja ter ves premien inventar in nad 20 ha zemlje, njiv, travnikov in gozda. — Vsi natančnejši podatki se dbe pri lastniku Janu Petju, pos. Vrh pri Gambiščeku, pošta št. Vid pri Stični.

Absolventka meščanske šole išče primerne službe. Naslov v upravi lista pod št. 7253.

Bolni na pljučih!

Mnogo tisoč ozdravljenih!
Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti hranjenja,

ki je že mnoge rešila. Ta se lahko uporablja pri vsakem načinu življenja, in pomaga, da se bolezen hitro premaga. Nočno potenje in kašelj prestante, telesna tešina se poveča, pljuča polagoma postanejo in bolezen izgine.

Resni možje

zdravniške znanosti potrdijo prednost moje metode ter jo radi priporočajo. Čimprej začnete z mojim načinom prehranjenja, tembolje za vas.

Popolnoma zastoj in prosto vsake politine

dobite mojo knjigo, iz katere boste žrpali mnogo koristnega znanja.

Pišite takoj,

zadostna tudi dopisnica, na dolni naslov:
Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24. Abt. 617.

V VSAKO HIŠO „DOMOLJUBA.“

PERI-SA-BENZIT! PERI-SA-BENZIT! PERI-SA-BENZIT!

**RAUR O
GOSPODINSTVU:**

Benzit-Nadmilo je najštedljivejše milo, skoravno je nekaj dražje. Pri uporabi Benzit-Nadmila se rabi 30 do 50%, manj, kakor drugega mila. Benzit-Nadmilo razkroji 50%, več nesnaga, kakor vsako drugo milo. Mala razlika v ceni se izravna valed neznatne porabe in velike učinkovitosti.

Vporabljajte za omehčanje vode za pranje vedno TRI in rabili boste polovico Benzit-Nadmila, kakor navadnega drugega mila. Benzit-Nadmilo varuje perilo, kar je nepotrebno močno drgnjenje. Benzit-Nadmilo razkroji vsako nesnago kemičnim potom.

Benzit-Nadmilo
TVORNIC ZLATOROG - MARIBOR

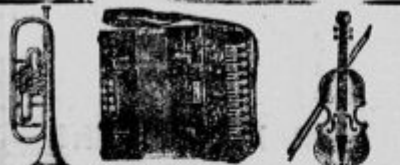
PERI-SA-BENZIT! PERI-SA-BENZIT! PERI-SA-BENZIT!

Kadar kupujete
**štrange, vrvi, uzde,
afre, špago in druge
vrvarске izdelke**

kupujte samo
najboljše blago,
ki ima privezano ta-
ko-le rudečo znamko:

ŽIMA najboljša in najcenejša pri
M. Masterl
tovarna žime
Stražišče pri Kranju.

Do sedaj najcenejša trdka v državi!
Skladišče: **MEINEL & HEROLD**
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik.
R. LURZEN, MARIBOR II. 107 A.
Violine od Din 35—, ročne harmonike od Din 35—
tamburice od Din 98—, gramofoni od Din 345—
Zahlevajte na veliki katalog, katerega Vam pošljemo brezplačno.

**Naznanilo
otvoritve
trgovine!**

Cenji, občinstvu vljudno naznanjam, da sem
otvoril 6. t. m. v novi palači Pokojniškega zavoda,
Miklošičeva cesta 32, moderno opremljeno
**TRGOVINO Z DELIKATESAMI, SPECE-
RIJSKIM IN KOLONIJALNIM BLAGOM**

Skrbel bom, da bo v zalogi vedno sveže in
dobro blago po konkurenčnih cenah in solidna
postržba.

Na željo dostavljam tudi na dom, potujočemu
občinstvu pa tudi na kolodvor.

Za obilen obisk se najvljudneje priporočam.

F. R. Kovačič.

Mnogim še ni znano,

da želodčne in črevesne bolezni, glavobol,
nervoz, pomikanje spanja, slah teš, zlato
žilo, povzročata slabo prebavo, katero najčin-
kovitejšo odpravi znani eliksir FIGOL. Per-
pričajte se tudi Vi, da preizkušena zdravilna
specialiteta FIGOL eliksir uredi prebavo in
Vam vrne zdravje. FIGOL izdeluje in raz-
pošila po pošti proti povzetju z navodili
uporabe

lekarna dr. Semelič, Dubrovnik 2.

Or. glavnih zabojček 3 steklenicami 185 Din.
z 8 steklenicami 245 Din. z 12 steklenicami 40 Din.

Mnogobrije zdravilo, sam dajajo vsak
den o uspešnem učinkovanju FIGOL-a.

BRINJE
prvovrstno, laško in kraško, dobite pri **Fran**
Pogačniku, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Pisarna notarja
Karla Pleiweissa v Ljubljani
se nahaja sedaj v pritličju hiše g. dr. Val. Krisperja,
Kralja Petra trg št. 2 (nasproti sodne palače).

Vse vrste bakrenih kotlov

izdeluje
solidno in po
konkurenčni
ceni trdka

Jos. OTOREPEC, Ljubljana

Za Gradom št. 9 (ob koncu Strelške ul.)

Poročne prstane
v veliki izbiri priporoča **JOSIP JANKO**, urar v
Kamniku na Šutni, nasproti farne cerkve.

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic.
„Dubied“ stroji ter kolesa
za rodbino, obrt in industrijo so le
Jos. Petelinca
Ortznern, Adler
Najnižje cene! Tudi na obroke!
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.
Pouk v vezenju brezplačno.
Vošletna garancija.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 300,000.000.—.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2 % vojne
odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**